

## РЪКОВОДСТВО

**В ПОМОЩ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ, КОИТО ЖЕЛАЯТ  
ДА УЧАСТВАТ В МЯРКА 214 „АГРОЕКОЛОГИЧНИ ПЛАЩАНИЯ”  
ОТ ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ  
2007-2013 Г.**



Изготвено по линия на техническата помощ от ПРСР (2007-2013)  
2009 г.

## *Съдържание*

<b>I</b>	<b>ВЪВЕДЕНИЕ</b>	5
	Програма за развитие на селските райони – Кратко описание.	5
<b>II</b>	<b>МЯРКА 214 АГРОЕКОЛОГИЧНИ ПЛАЩАНИЯ. КАКВО СЕ ЦЕЛИ С ПРИЛАГАНЕТО НА АГРОЕКОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА?</b>	8
1.	Същност, цели и ползи на мярка 214 „Агроекологични плащания”	8
2.	Основни стъпки при кандидатстване по мярка 214 „Агроекологични плащания”	11
<b>III.</b>	<b>ОСНОВНИ СРОКОВЕ И ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ПОДАВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЯТА. ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ.</b>	13
<b>IV.</b>	<b>Специфични изисквания по под-мерки и направления</b>	17
	<b>Биологично земеделие</b>	17
1.	Биологично растениевъдство	17
2.	Биологично пчеларство	20
	<b>Поддържане на земи с висока природна стойност - ВПС</b>	23
1.	Възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС 1	23
2.	Възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС 2	25
3.	Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места - ВПС 4	27
	<b>Поддържане на характеристики на ландшафта</b>	29
1.	Традиционно отглеждане на овощни култури	29
	<b>Опазване на почвите и водите</b>	31
1.	Въвеждане на сеитбообращение за опазване на почвите и водите	31
2.	Контрол на почвената ерозия	33
	<b>Традиционно животновъдство</b>	35
1.	Опазване на застрашени от изчезване редки местни породи	35
2.	Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)	38
<b>V.</b>	<b>САНКЦИИ</b>	42
1.	Санкции при закъсняло подаване на „Заявление за подпомагане” и „Заявление за плащане”	42
2.	Санкции при наддеклариране на площта, животните или пчелните семейства, одобрени за участие по мярка „Агроекологични плащания”	42
3.	Санкции при неспазване на УПЗДЗЕС, правилата за добра земеделска практика и минималните изисквания за торене и използване на продукти за растителна защита	44
<b>VI</b>	<b>ПРИЛОЖЕНИЯ:</b>	45

1	Таблицата за кодовете на агроекологични дейности и техните комбинации	45
2.	Информационен регистър на лицата, получили разрешение от министъра на земеделието и храните да съществяват контрол за съответствие на биологичното производство	49
3	Списък на областите и общините, чиито земи попадат в нитратно уязвимите зони	52
4	Списък на областите и общините, чиито земи са застрашени от ерозия	54
5	Списък на застрашените от изчезване местни породи	56
6	Минимални изисквания по отношение на минералните торове и продуктите за растителна защита	57
7.	Списък на общините в България, на територията на които, в обработваеми земи със зърнени култури, гнезди ливаден блатар ( <i>Circus pygargus</i> )	58
8.	Растения и растителни продукти, включени в приложение 5, част А от Наредба № 1 за фитосанитарен контрол, които са потенциални носители на вредители от значение за цялата Общност и които трябва да бъдат придружавани от фитосанитарен (растителен) паспорт	59
9.	Описание на пчелина	61
10.	Кодове на съответните развъдни организации/ ИАСРЖ по породи животни, подпомагани по мярка 214 ”Агроекологични плащания”	62
11.	КЗЖ 9 – ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване на животните	65
12.	КЗЖ69 – образец на регистър, свързан с контрола на здравеопазване на животните	66
13.	Дневник за проведените химични обработки и употребените торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества	75
14.	Примерен дневник на стопанството	79
	<b>Полезни интернет адреси</b>	81

## Съкращения

АЕ(П)	Агроекологични (плащания)
БЗ	Биологично земеделие
БР	Биологично растениевъдство

БП	Биологично пчеларство
ВМП	Ветеринарномедицински продукти
ВПС	Висока природна стойност
ДВ	Държавен вестник
ДНП	Дирекция на национален парк
ДРД	Дребен рогат добитък
ДФЗ	Държавен фонд земеделие
ЕРД	Едър рогат добитък
ЖЕ	Животинска единица
ИАСРЖ	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
ИСАК	Интегрираната система за администриране и контрол
КЗЖ	Контрол на здравеопазвано на животните
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
НВМС	Национална ветеринарномедицинска служба
НСРЗ	Национална служба за растителна защита
НССЗ	Национална служба за съвети в земеделието
НУЗ	Нитратно уязвими зони
ОССЗ	Областната служба за съвети в земеделието
ПЗП	Постоянно затревени площи
ПРЗ	Продукти за растителна защита
ПРООН	Програма за развитие на ООН
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РА	Разплащателна агенция
РВМС	Регионална ветеринарномедицинска служба
РСРЗ	Регионална служба за растителна защита
САПАРД	Специалната предприсъединителна програма на Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони в Република България
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
ТЖ	Традиционно животновъдство
УПЗДЗЕС	Условията за подържане на земята в добро земеделско и екологично състояние
ХЛ	Характеристики на ландшафта

## I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на това ръководство е да представи ясно и изчерпателно целите, изискванията, условията и реда за кандидатстване по мярка 214 „Агроекологични плащания” от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2007 - 2013 г. Представени са примери и обяснения за необходимостта и ползите от прилагане на дейности по тази мярка.

Ръководството е предназначено за физически лица, еднолични търговци и юридически лица, които са земеделски стопани и доброволно приемат да изпълняват агроекологични дейности за период от 5 последователни години. То ще бъде полезно също и на експертите от областните служби за съвети в земеделието, общински служители, консултанти, неправителствени организации и други при работата им със земеделските стопани.

## **Програма за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.**

Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. е изготвена в съответствие с приоритетите на Стратегическите насоки на Европейската общност и на Националния стратегически план за развитие на селските райони на България за периода 2007-2013 г. Тя се прилага територията на цялата страна. Програмата е съобразена и с възможностите, предоставяни от други инструменти на Общността за подкрепа на подобряването на околната среда и качеството на живот в селските райони. Управляващ орган на програмата е Дирекция "Развитие на селските райони" в Министерство на земеделието и храните.

### **Оси на програмата и техните цели**

ПРСР е разделена на четири основни направления наречени оси. Всяка ос има набор от мерки чрез които да се реализират нейните цели. По-долу се дава кратка информация за четирите оси на ПРСР.

#### **Ос 1 - Подобряване на конкурентоспособността в земеделския и горския сектор**

Мерките по ос 1 целят повишаване на конкурентоспособността на земеделието, горското стопанство и хранително-вкусовата промишленост и са насочени към основните нужди на тези сектори:

- Модернизация на материалните активи и производствените фактори;
- Инвестиции за постигане на съответствие със стандартите на Общността;
- Адаптиране на структурата на стопанствата;
- Подобряване на човешкия потенциал.

Ос 1 включва общо 12 мерки.

#### **Ос 2 - Подобряване на околната среда и природата**

Средствата определени за усвояване по Ос 2 са 780 000 000 Евро. Една от най-важните мерки в тази ос е мярка 214 „Агроекологични плащания“, на която е посветено настоящото ръководство. Затова ще се спрем на нея по-подробно.

**Общата цел на Ос 2** е свързана с поощряване използването и развитието на земеделски методи, целящи опазване и съхранение на околната среда. Също така подпомагане на земеделските стопани с цел да се предотврати изоставянето на земеделските земи и да се запазят традиционните земеделски практики.

Екологичните цели на ПРСР ще бъдат реализирани не само посредством помощта по ос 2. Например земеделските производители ще получават плащания по ос 2, което да насърчи както прехода към биологично производство, така и неговото поддържане. В допълнение към това, стопаните ще бъдат подкрепяни по ос 1 при закупуването на необходимото оборудване за биологично земеделие. Оборудването за косене и балиране, нужно при обработването на пасищата и ливадите с висока природна стойност, както и изграждането на площадки за оборски тор (с оглед предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници) също ще бъдат подкрепяни по ос 1.

Разрешаването на главните проблеми, свързани с биологичното и генетичното разнообразие; опазването на почвите от ерозия и деградация; насърчаване за планирането на екологосъобразни дейности; определянето и поддържането на ценни местообитания и характеристики на ландшафта; съхранение на културното наследство; въвеждане на подходящи сеитбообръщения и предотвратяване на изоставянето на високопланинските пасища и ливади са основните цели на Националната агроекологична програма, която ще се прилага в България чрез мярката „Агроекологични плащания” от ПРСР. Една от основните дейности е насочена към опазването на земеделски земи с висока природна стойност. Други дейности, насърчавани от НАОП, са биологично земеделие; подкрепа на традиционни породи в животновъдството; опазване на почвите и водите; опазване на характеристиките на ландшафта.

Подкрепата за дейности, свързани с използване на **земеделски земи в необлагодетелствани райони** и с придържане към добри земеделски и екологични условия се очаква да намали изоставянето на земи и тяхната ерозия, както и да противодейства на обезлюдяването на селските райони. **Предвижда се 35% от средствата по ос 2 да бъдат заделени за подкрепа на стопаните от необлагодетелстваните райони. Останалите 25% от бюджета на ос 2 ще се използват за мерките по Натура 2000 и горските мерки.**

Компенсаторните плащания за земеделски и горски стопани, чиито земи попадат в защитените зони по Натура 2000 са от голяма важност за опазване на биоразнообразието. Мерките имат за цел съхраняването на различни местообитания и животински и растителни видове, включени в съответните заповеди и планове за управление, които ползвателите на земи в зоните по Натура 2000 ще трябва да спазват. След издаването<sup>1</sup> на Заповедите за определяне на защитените зони се предвижда да се изплащат компенсации за забраните за извършване на определени земеделски и горски дейности разписани в тях.

Докато задължителните изисквания по Натура 2000 влязат в сила, земеделските стопани могат доброволно да изпълняват дейности, свързани със запазване на защитени видове в затревени площи или обработваеми земи по мярката „Агроекологични плащания”.

#### Мерки по Ос 2

<b>Ос 2 - Подобряване на околната среда и природата</b>			
<b>№</b>	<b>№ в ПРСР</b>	<b>Мярка</b>	<b>Стартиране на мярката (очаквана година на стартиране)</b>
1.	211	Плащания за природни ограничения на фермери в планински райони	2007 - 2013
2.	212	Плащания за природни ограничения на фермери в райони, различни от планинските	2007 - 2013
3.	213	Плащания по Натура 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕС (Рамковата директива за водите) – за земеделски земи	<b>2010 - 2013</b>
4.	214	Агроекологични плащания	2007 - 2013
5.	223	Първоначално залесяване на неземеделски земи	2007 - 2013
6.	226	Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности	2007 - 2013
7.	224	Плащания по Натура 2000 - за гори	<b>2010 - 2013</b>

Първите пет мерки стартираха и ще бъдат в сила до 2013 година. Причините за отлагане стартирането на изпълнението на мерки 213 и 224 посочени в таблицата, са следните: Мерките по Натура 2000 за земеделски земи и гори са свързани с официалното определяне на териториите от Натура 2000, обнародване на заповеди за обявяването им и изготвянето на планове за тяхното управление. Затова мерките ще се изпълняват след приемането и влизането в сила на ясни ограничения за селскостопански и горски дейности в заповедите за обявяване на зоните, и/или в планове за управлението им. Междувременно средствата по мерки 213 и 224 са временно

<sup>1</sup> Необходимо е изменение на ПРСР за въвеждане на съответната подкрепа по мярката по Натура

пренасочени към мярка 214 "Агроекологични плащания" и земеделските стопани в потенциалните зони от Натура 2000 могат да кандидатстват за подкрепа по тази мярка.

### **Ос 3 - Качество на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика**

Дейностите по ос 3 са насочени към подобряване на качеството на живота и увеличаване на възможностите за заетост в селските райони. Те се отнасят до основни проблеми в селските райони, установени при анализа на съществуващото положение, които са обобщени както следва:

- влошаване на качеството и достъпността на основните услуги и инфраструктурата;
- липса на възможности за работа;
- висока зависимост от земеделието.

Тези проблеми са резултат от намаляващата привлекателност на селските райони, като място за работа и за живеене, и увеличаващите се различия между селските и градски райони. С влошаващото се качество на живота и намаляващите възможности за работа селските райони преживяват демографски спад и свързаната с него намаляваща заетост на селското население. За постигане на целите на Ос 3 се прилагат 6 мерки включени в нея.

### **Ос 4 - Лидер**

Прилагането на политиката за развитие на селските райони на Общността в периода 2007 - 2013г. ще бъде подсилено чрез даване на по-голямо значение и финансиране **на подхода Лидер**, като инструмент за децентрализирано управление и интегрирано местно развитие в селските райони.

Главна цел на интервенциите по ос Лидер ще бъде създаването на устойчив капацитет на местно равнище за определяне на политика за развитие на селските райони, за нейното изпълнение, контрол и оценка. С оглед на постигането на тази цел Програмата ще подкрепя дейности, отнасящи се до:

- активизиране на участието на различни заинтересовани страни в селските райони и създаване на устойчиво сътрудничество посредством месни инициативни групи (МИГ);
- информиране и обучаване на местните хора за изготвяне и осъществяване на стратегии за местно развитие включително управление на техните МИГ;
- насърчаване на сътрудничеството между групи по Лидер в България, както и международното сътрудничество.

Ос 4 – Подходът - Лидер ще подкрепя създаването на нови МИГ и изготвянето на техните стратегии за местно развитие, както и за повишаване на капацитета на вече съществуващите МИГ. Ос Лидер ще подкрепя прилагането на стратегии за местно развитие, които имат за цел устойчивото развитие на селските райони посредством разнообразяване на икономическите дейности, опазване на природата и селските райони, развитие на висококачествени услуги, отговарящи на нуждите и очакванията на местните хора. Ще бъдат подкрепяни също така проекти за сътрудничество между групи по Лидер.

## II. МЯРКА 214 АГРОЕКОЛОГИЧНИ ПЛАЩАНИЯ. КАКВО СЕ ЦЕЛИ С ПРИЛАГАНЕТО НА АГРОЕКОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА?

### 1. Същност, цели и ползи на мярка 214 „Агроекологични плащания“

Мярката „Агроекологични плащания“ е част от Националната агроекологична програма на България и нейната главна цел е да поощри въвеждането на щадящи околната среда методи на земеделско производство. Общият **индикативен** бюджет по тази мярка за целия период 2007-2013 година е 435 340 701 евро.

Агроекологичните плащания ще бъдат предоставяни на земеделските стопани, за да бъдат подпомогнати за това, че полагат повече труд, влагат повече средства и понякога претърпяват загуби в името на това да опазват природата, която е общо богатство на всички ни. В зависимост от избраната агроекологична дейност, плащанията, базирани на единица площ, варират от 20 до 505 Евро на хектар. Агроекологичните плащания могат да се получават в комбинация с директните плащания на площ, както и с тези за така наречените необлагодетелствани райони. В определени случаи, когато площите, с които кандидатстват земеделските стопани не са подходящи за директни плащания на площ, земеделските стопани могат да кандидатстват само по мярка „Агроекологични плащания. Недопустими за директни плащания например могат да бъдат наетите високопланински пасища в Националните пакове „Пирин“ и „Централен Балкан“, когато са заети с камъни и скали, но са годни за паша.



За да получават агроекологични плащания земеделските стопани, трябва **на доброволен принцип да поемат агроекологични ангажименти за пет последователни години**. Това изискване е поставено, защото агроекологичните дейности не могат да дадат незабавни резултати и да окажат веднага положителен ефект върху околната среда. Необходимо е те да бъде прилагани по-продължителен период от време, при това на едни и същи парцели, за да окажат очаквания благоприятен ефект върху околната среда.

Основните цели на мярката „Агроекологични плащания“ са:

- увеличаване на разбирането и знанията на земеделските стопани за въздействието, положително и отрицателно, на селскостопанските практики върху околната среда, особено по отношение на управлението на почвите и водите и опазване на биологичното разнообразие;
- поощряване на използването на екологичното планиране в практиките за управление на земеделските стопанства чрез въвеждането на многогодишен план за управление на хранителните вещества и план за сеитбообращение;
- подкрепа за развитието на биологичното земеделие като екологосъобразен метод за селскостопанско производство, който е и икономически изгоден;



- съхраняване на генетичното разнообразие чрез подкрепа за опазването на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство и традиционни сортове от земеделски култури особено, когато те предоставят допълнителни екологични ползи за обществото;
- запазване на биологичното разнообразие чрез насърчаване на опазването на земеделските земи с висока природна стойност, които са застрашени в случай на промяна на начина на земеползване, интензификация на производството и/или изоставяне на земеделските земи, включително и чрез подкрепа за традиционните животновъдни практики в определени територии;
- поддържане и възстановяване на традиционния селскостопански ландшафт и характеристики на ландшафта, които имат културна, природна или екологична стойност, особено по отношение на биологичното разнообразие;
- запазване на почвените и водните ресурси, включително в районите, в които почвите са засегнати от силна ерозия или са застрашени от загуба на хранителни вещества или от замърсяване със селскостопански източници;
- подпомагане на земеделските стопани, които доброволно поемат задължение да управляват земеделски земи в защитените зони по Натура 2000<sup>2</sup>, преди въвеждането на законови задължения по управлението на тези земи.

### ***Примери за ефекта и ползата от прилагане на агроекологични дейности в България и страни от Европейския съюз***

Тук са посочени някои конкретни примери от България и други страни на Европейския съюз за постигане на целите на агроекологичните дейности. Поради факта, че прилагането на мярка „Агроекологични плащания“ е нова дейност за България са посочени примери от други страни на ЕС. Това илюстрира ползите както за земеделските стопани, така и за опазване на околната среда.

- Мерките за поддържане и възстановяване на ливади и пасища влияят положително не само на биологичното разнообразие, но и осигуряват опазване на почвата и контрол на ерозията. Пример за намаляването на почвената ерозия в резултат на контролирана паша и почистване на пасищата, е представен в доклада “Деградация на почвите от земеделските земи в България”<sup>3</sup> е района на село Вълкосел, община Сатовча. Без мерките загубата на почва е била средно 0,065 t/ha за година. С почистването на камъните и храстите от пасището и контролирана паша тази стойност намалява до 0,056 t/ha за година.
- Защитният почвозадържащ ефект на ивиците тревиста, дървесна и храстова растителност по речните брегове е значителен. Като пример могат да се посочат данните от наблюдения през 1985-88 г. в експериментална станция за ерозия на почвата – Мирково от наклонени земи с крайбрегови тревни и горски пояси. За угар 70 метра плюс тревен пояс 5 метра е отчетена ерозия на почвата 1,20 t/ha на година, докато за угар 70 метра плюс тревен пояс 20м това количество намалява до 0,21 t/ha на година. Същият почвозадържащ ефект имат и горските пояси покрай речните брегове. В същото време площите около речните корита са застрашени от наводнения поради липсата на крайбрежна растителност (гори), която в повечето случаи намалява този риск.
- Превръщането на обработваеми земи в пасища в Италианската провинция Умбрия е довело до намаляване на ерозията с 30 t/ha на година.
- Подкрепата за земеделските стопани да засяват зимни култури за зимуващите птици спомага също и за намаляване на ерозията и загубата на N (азот) в почвата. Зимните култури са не само храна за птиците, но играят положителна роля и за контрол на ветровата ерозия и загубата на азот от почвата. Тревната покривка и културите

<sup>2</sup> в съответствие с целите и изискванията на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици

<sup>3</sup> Проект „Изграждане на капацитет за устойчиво управление на земи“ на ПРООН, [www.unccd-slm.org](http://www.unccd-slm.org)

възпрепятстват измиването на азот и неговото попадане във водата и по-дълбоките почвени слоеве. Обратното, когато почвата се остави като угар и не е засята или естествено обрасла с растителност азота не се задържа и се отмива от дъждовете и при снеготопенето.

- Намалването на използването на пестициди и торове има положителен ефект за опазване на почвата от замърсяване. В Пиемонт, Италия опитно е изчислено, че за култури от царевица, ориз и лозя, при които са прилагани агроекологични дейности за намаляване на внасянето на торове и пестициди – замърсяването с азот, фосфор и калий е намаляло от 29 до 55 % в сравнение със същите култури отглеждани само при спазване на правилата за добра земеделска практика. Тези мерки водят и до опазване на водите от замърсяване.
- Прилагането на агроекологичните дейности в Ирландия показва увеличаване на видовото богатство както на животинските, така и на растителните видове, особено по края на обработваемите земи (оставени ивици с естествена растителност) и в синорите. Увеличава се броя и разнообразието на птиците и насекомите, които обитават ивиците с естествена растителност и синорите и са естествени врагове на вредителите по земеделските култури. В Дания демонстрационното прилагане на агроекологични дейности целящи опазване на биоразнообразието във Варде Адел води до завръщане на ливадният дърдавец (световно застрашен вид) и до увеличаване на видовото богатство на тревни видове.

Мярка 214 АЕП се състои от пет под-мерки, във всяка от които има едно или повече направления, в които може да има отделни дейности допустими за **подпомагане**.

## **1. *Мярка „Агроекологични плащания”***

### **1.1. Биологично земеделие - БЗ**

1.1.1. Биологично растениевъдство - БР

1.1.2. Биологично пчеларство - БП

### **1.2. Поддържане на земи с висока природна стойност (ВПС)**

1.2.1. Възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС1;

1.2.2. Възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС 2;

1.2.3. Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места - **ВПС 4**;

### **1.3. Поддържане на характеристики на ландшафта (ХЛ)**

1.3.1 Традиционно отглеждане на овощни култури – ХЛ 3

### **1.4. Опазване на почвите и водите**

1.4.1. Въвеждане на сеитбооборот за опазване на почвите и водите – **ПВ 1**

1.4.2. Контрол на почвената ерозия – **ПВ 2**

### **1.5. Традиционно животновъдство (ТЖ)**

1.5.1. Опазване на застрашени местни породи – Ж1;

1.5.2. Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) – Ж2;

## 2. Основни стъпки при кандидатстване по мярка „Агроекологични плащания”

**Стъпка 1.** Препоръчително е всеки, решил да кандидатства по мярка „Агроекологични плащания”, да прочете внимателно наредбата към мярката, за да се запознае с възможностите и условията за подпомагане. Наредбата е публикувана на електронната страница на Министерството на земеделието и храните [www.mzh.government.bg](http://www.mzh.government.bg) (Програма за развитие на селските райони → Документи по мерки от ос 2 → Наредби, публикувани в Държавен вестник).

- Наредба № 12 от 3.04.2008 г. за условията и реда за прилагане на мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 22.04.2008 г., изм. и доп., бр. 70 от 8.08.2008 г.).

**Стъпка 2.** Проверка за допустимост за кандидатстване, съгласно приетият географски обхват за прилагане на отделните под-мерки и направления от мярка „АЕП”.

- В мярка 214 „Агроекологични плащания” за под –мярка „Земеделски земи с висока природна стойност” (ВПС) се подпомагат само земи, утвърдени със Заповед № РД 09-328/02.06.2008г. на министъра на земеделието и храните, която е поместена на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция (ДФЗ - РА).

**Стъпка 3.** Кандидатстването за подпомагане за АЕ се извършва по Наредба № 107 от 23.08.2006 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за подпомагане на площ (обн., ДВ, бр. 84 от 17.10.2006 г., изм. и доп., бр. 12 от 6.02.2007 г., изм., бр. 20 от 6.03.2007 г., доп., бр. 58 от 17.07.2007 г., изм. и доп., бр. 39 от 15.04.2008 г.), съгласно която:

- Нерегистрираните кандидати в Интегрираната система за администриране и контрол могат, при поискване, да получат формуляр на заявление и графичен материал за местонахождението на ползваните от тях земеделски парцели от общинските служби по земеделие или от областните разплащателни агенции;
- Ежегодно общинските служби по земеделие предоставят на всички земеделски стопани, регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол, формуляр на заявление за кандидатстване, попълнен с наличните данни за тях и графичен материал за местонахождението на ползваните от тях през предходната година земеделски парцели
- Земеделските стопани подават общо заявление за подпомагане по схемите и мерките, като отбелязват за кои плащания;
- Срокът за подаване на „Общо заявление за подпомагане” е **от 1 март до 15 май** на годината, за която се кандидатства за подпомагане.
- При кандидатстване за направления "Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места" и/или "Въвеждане на сеитбообращение за опазване на почвата и водите" от мярка 214 „Агроекологични плащания”, заявленията се подават в периода **от 1 март до 30 март** на годината, в която се кандидатства за подпомагане;
- Заявлението се подава веднъж годишно;

**Стъпка 4.** Общинските служби по земеделие оказват помощ на кандидатите за подпомагане при попълване на заявленията и за идентифициране на ползваните от тях площи.

**Областните служби за съвети в земеделието попълват безплатно заявленията за подпомагане по мярка АЕ на всички земеделски стопани, които са се обърнали за съдействие към тях.**

**Стъпка 5.** Заявлението за подпомагане, заедно с документите по чл. 3, ал. 2 от Наредба № 107, се подава в областните разплащателни агенции или общински служби по „Земеделие” по:

- Постоянния адрес на кандидата - физическо лице;
- Адреса на управление на кандидата - юридическо лице, или едноличен търговец.

За всяко подадено заявление се получава уникален идентификационен номер.

**Стъпка 6.** В срок до 31 май при необходимост кандидатите могат да правят промени в подадените заявления и в приложените документи

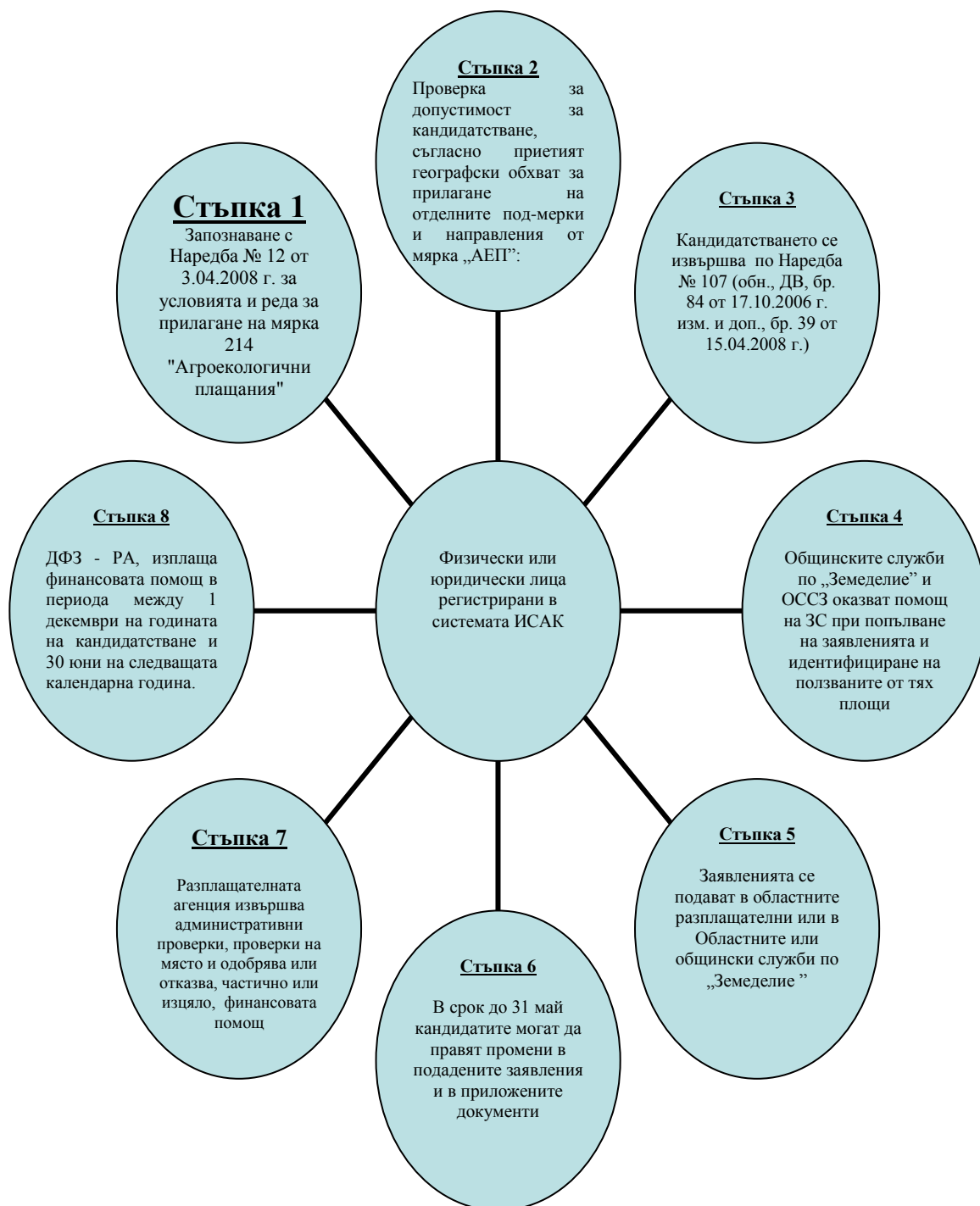
**Стъпка 7.** След подаване на заявлението, ДФЗ - РА извършва административни проверки, проверки на място и одобрява или отказва частично или изцяло изплащането на финансовата

помощ след извършен анализ за установяване на фактическото съответствие на данните от заявлението.

**Стъпка 8.** ДФЗ - РА, изплаща финансовата помощ в периода между 1 декември на годината на кандидатстване и 30 юни на следващата календарна година.

**Схематично стъпките за кандидатстване по мярка 214 е представена по-долу:**

**Схема 1. Стъпки за кандидатстване по мярка 214 „Агроекологични плащания”**



### III. ОСНОВНИ СРОКОВЕ И ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ПОДАВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЯТА. ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ.

Заявлението за кандидатстване по мярка „Агроекологични плащания” е приложение към общото заявление за плащане на площ. Периода на подаване на заявлението за подпомагане е същият, както за директните плащания. Единствено за направления ВПС 4 и ПВ 1 е от 01 март до 30 март на текущата година. За 2009 г. по двете направления ще можете да кандидатствате до 15 април.

През първата година на кандидатстване заявлението за подпомагане по АЕП се счита и за заявление за плащане. За втората, третата, четвъртата и петата години се подават само заявления за плащане за вече поетите агроекологични задължения.

Заявлението за подпомагане по АЕП може да бъде добавено в следствие към общото заявление за плащане на площ в упоменатите срокове.

След 15 май е възможно да бъдат подавани заявления по АЕП, но както и за СЕПП ще бъде наложена санкция от 1% от бъдещето компенсаторно плащане за всеки работен ден на закъснение, като крайният срок за подаване на заявленията е 9 юни.

При необходимост от корекции по данни в заявлението за подпомагане по АЕП можете да извършите това в срок до 9 юни, като за периода след 31 май до 10 юни се налага глоба в размер на 1% на работен ден.

В общото заявление за плащане на площ трябва да отбележите в секцията „Схеми и мерки за подпомагане”, че кандидатствате за агроекологични плащания (АЕП), като маркирате съответстващото квадратче.

**Минималният размер на ползваната площ, с която земеделският стопанин може да кандидатства за подпомагане по АЕП е 0,5 ха при минимален размер на земеделския парцел 0,1 ха.** За някои от направления се допускат изключения, като изискванията за минимална площ са следните:

- за биологично отглеждане на култивирани гъби, оранжерийни площи, посевен и посадъчен материал - 0,1 ха;
- за ХЛ 3, ВПС 4.1, ВПС 4.2, ВПС 4.4 и ВПС 4.5 - 0,3 ха;
- за ВПС 4.3 - 5 ха;
- за традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) – Ж 2 - 5 ха.

Минималният брой на животните при следните направления, които се основават на брой животни или пчелни семейства е:

- Биологично пчеларство – най-малко 20 пчелни семейства
- Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) – на паша се изкарват най-малко 50 овце, или 10 говеда, или 10 коня, или комбинация от тях, но не по-малко от 10 ЖЕ<sup>4</sup>.

Обръщаме Ви внимание, че срещу всеки парцел, за който кандидатствате за АЕ дейности в общото заявление за плащане на площ, трябва да се нанесе съответният код на АЕ дейност. Кодовете на АЕ дейности, може да намерите в Приложение 1 .

***ВАЖНО! Заявленията за подпомагане и заявленията за плащане на кандидатите по мярка АЕП се попълват безплатно от Националната служба за съвети в земеделието, респективно Областните служби за съвети в земеделието ако се обърнете за съдействие към тях.***

#### **КОЙ МОЖЕ ДА БЪДЕ БЕНЕФИЦИЕНТ ПО МЯРКАТА?**

<sup>4</sup> Животинска единица - е условна единица/коэффициент за приравняване на гъстотата (броя) на животни на единица фуражна площ, използвана за изхранването им. Броят на различните видове и категориите животни се превръщат в ЖЕ, както следва:

а) един кон над 6-месечна възраст, един бивол и едно говедо (включително крава с бозаещо теле) над двегодишна възраст се равнява на една ЖЕ;

б) говедо от 6 месеца до 2 години се равнява на 0,6 ЖЕ;

в) една овца или една коза се равнява на 0,15 ЖЕ;

г) една свиня за развъждане над 50 кг се равнява на 0,5 ЖЕ;

д) едно животно от други категории свине под 50 кг се равнява на 0,3 ЖЕ

Бенефициенти могат да бъдат само земеделски стопани, които са:

- физически лица,
- еднолични търговци или
- юридически лица.

### **КАКВО Е ГЕОГРАФСКОТО ПОКРИТИЕ НА ОТДЕЛНИТЕ АГРОЕКОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ?**

**На територията на цялата страна се подпомагат:**

- биологичното растениевъдство;
- биологичното пчеларство;
- традиционното отглеждане на овощни култури – навсякъде, където съществуват стари (над 25 години) овощни градини;
- опазването на застрашени от изчезване местни породи;
- въвеждането на сеитбообращение за опазване на почвите и водите – но с предимство в нитратно уязвимите зони;
- контрола на почвената ерозия – но с предимство в районите, застрашени от ерозия.

**На територията на отделни райони се подпомагат:**

- възстановяването и поддържането на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност – само в райони, определени като райони с висока природна стойност;
- възстановяването и поддържането на преизпасани затревени площи с висока природна стойност – само в райони, определени като райони с висока природна стойност;
- управлението на земеделски земи в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места – само в райони, определени като орнитологично важни места
- традиционните практики за сезонна паша на животните (Пасторализъм) – само на територията на Националните паркове “Пирин” и “Централен Балкан”

### **МОГАТ ЛИ ДА СЕ ПРИЛАГАТ ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА АГРОЕКОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ?**

Кандидатът може да избере да прилага различни агроекологични дейности в своето стопанство. Те могат да бъдат една или няколко едновременно, стига да няма ограничения по отношение на географския обхват за прилагане на съответната дейност/и.

**МОГАТ ЛИ АГРОЕКОЛОГИЧНИТЕ ДЕЙНОСТИ ДА СЕ ПРИЛАГАТ НА ЕДИН И СЪЩИ ПАРЦЕЛ ИЛИ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО НА РАЗЛИЧНИ ПАРЦЕЛИ?**

На един и същи парцел могат да се комбинират единствено агроекологични дейности, за които се извършва плащане на единица площ с агроекологичните направления „Опазване на застрашени от изчезване местни породи” и „Биологично пчеларство”.

### **ИМА ЛИ МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА ПЛАЩАНИЯТА ЗА ХЕКТАР ИЛИ ЖИВОТИНСКА ЕДИНИЦА?**

Когато изберете да прилагате комбинация от дейности, имайте предвид, че не можете да получавате по-високи нива на плащания от посочените по-долу:

- Едногодишни култури : 600 евро/ха;
- Многогодишни култури : 900 евро/ха;
- Друг начин на земеползване: 450 евро/ха;
- Застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство: 200 Евро/ЖЕ.

Тези ограничения са поставени от европейското законодателство, по силата на което Вие ще получавате агроекологичните плащания и те важат за земеделските стопани от целия Европейски съюз.

**ВЪЗМОЖНО ЛИ Е ПЛОЩИТЕ И ЖИВОТНИТЕ ДА СЕ УВЕЛИЧАВАТ ПРЕЗ ПЕТТЕ ГОДИНИ НА ПОЕТИЯ АНГАЖИМЕНТ И В КАКЪВ РАЗМЕР?**

В случай, че искате да увеличите общата площ върху, която изпълнявате агроекологични дейности с повече от 20 % или с над 2 ха трябва да подадете ново заявление за подпомагане и да поемете нов пет годишен ангажимент. Парцелите от новото заявление отново подлежат на одобрение за участие в мярката.

Ако увеличите площите с до 20 % или под 2 ха, то не е необходимо да подавате ново заявление за подпомагане. Увеличаването на рамера на общата площ е позволено само през първите три години.

През първите три години от включването Ви в мярката, може да увеличавате броя на животните от редките местни породи или пчелните семейства без да поемате нов пет годишен АЕ ангажимент, но ще получавате подпомагане само за одобрените животни и пчелни семейства за текущата година. В случай, че увеличите техният брой след третата година, поемате нов пет годишен АЕ ангажимент.

### **КАКВИ СА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА УЧАСТИЕ В МЯРКАТА?**

Има **общи** изисквания, които са валидни за всички кандидати за участие, независимо от избраната подмярка или направление, и **специфични** изисквания, в зависимост от избраните една или няколко агроекологични дейности.

#### **ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ**

Общите изисквания към Вас и всички други кандидати за подпомагане са:

**1. Да сте се регистрирали в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК):**

- земеделската площ, върху която ще прилагате агроекологични дейности (в системата за идентификация на земеделските парцели) и/или
- животните, с които кандидатстват за получаване на агроекологични плащания (в системата за идентификация и регистрация на животните)

**2. Когато отглеждате редки местни породи животни, трябва да осигурите ползването на постоянно затревени площи, така че да се спазва изискването за гъстота на животните, а именно 2 ЖЕ/ха.**

**3. Да спазвате изискванията по управлението на избраната от Вас агроекологична дейност за период от 5 последователни години. Ако избраната агроекологична дейност се основава на площ, трябва да се извършва върху едни и същи земеделски парцели в продължение на този период.**

**4. Да не получавате подпомагане за площи и животни за извършване на същите дейности по реда на Наредба № 113 от 2006 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за развитие на селскостопански дейности, целящи опазването на околната среда по Специалната предприсъединителна програма на Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони в Република България (САПАРД) (обн., ДВ, бр. 88 от 2006 г.), по програми и мерки, финансирани от Структурните фондове на ЕС (Европейски фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд), както и по Кохезионния фонд и Европейския фонд за гарантиране на земеделието.**

**5. Да спазвате на територията на цялото стопанство:**

- Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние;
- минималните изисквания за торене използване на продукти за растителна защита<sup>5</sup>;
- Правилата за добра земеделска практика, утвърдени съгласно чл. 6. т. 1 от Наредба № 2 от 13.09.2007 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;

**6. За площите, които са включени в мярка 214 „Агроекологични плащания”, освен изискванията по т.5 и други национални законови изисквания, които са различни за всяко избрано направление (това са конкретни изисквания от закони, чиито текстове са посочени при описанието на всяко направление)**

Изискванията по т. 5 и т. 6, заедно с изискванията по управление за съответното направление се наричат базови изисквания. Те са задължителни за изпълнение и ако не ги спазвате ще бъдете санкционирани в различна степен, като процентите на сакнциите са

<sup>5</sup> Минималните изисквания при употреба на торове и продукти за растителна защита са представени в Приложение 6.

представени при отделните направления.

### **7. Да преминете курс за основно агроекологично обучение или информационна дейност през първите две години от поемането на агроекологичния ангажимент.**

В някои случаи може да Ви бъде признат предходен опит в прилагането на избраната агроекологична дейност и за Вас да не бъде задължително да преминавате обучение. Например при кандидатстване по направление „Биологично растениевъдство” за опит се признава, ако производителят има вече издадено писмено доказателство (сертификат) за съответствие на произведените продукти с правилата за биологично производство или ако е бил одобрен за участие в мярка 1.3 „Развитие на селскостопански дейности, целящи опазването на околната среда” по програма САПАРД и представи копие от уведомително писмо за извършено плащане .

Ако не можете да докажете предходен опит, тогава ще е необходимо да преминете обучение. Важно е да знаете, че обучението ще бъде безплатно за Вас. То ще се финансира чрез мярка 111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространяване на научни знания”, пак в рамките на Програмата за развитие на селските райони. Вие имате право да изберете под каква форма да го преминете – под формата на курс или информационна дейност.

- **Курсовете** са дългосрочни и краткосрочни, но и в двата случая поне 10 % от часовете ще бъдат заети с практическо обучение. Броят на обучаващите се в една група ще се движи между 7 и 30 души.
  - **Дългосрочните** курсове е предвидено да бъдат с продължителност 150 часа
  - **Краткосрочните** ще са с продължителност 30 часа

- **Информационните дейности** по агроекологични въпроси ще бъдат с продължителност 18 часа. Те ще се провеждат по разнообразен начин – под формата на семинари, информационни сесии или работни срещи. Програмата може да предвижда обучението да протече само в зала, но може да е съчетано с демонстрация на място (напр. на нова технология, нова техника и т.н.) или представяне на добри производствени практики от стопанства на самите обучаващи се. Броят на обучаващите се в една група ще се движи между 10 и 60 души.

Съобщения за провеждането на курсове/информационни дейности ще се оповестяват на електронните страници на Министерството на земеделието и храните и ДФЗ-РА и на общодостъпно място в областните разплащателни агенции, областните дирекции "Земеделие" и Общински служби по „Земеделие”.

От тези съобщения Вие ще се информирате за:

- Името на одобрената обучаваща организация, адрес и телефони за връзка;
- Теми и брой часове на курсовете/информационните дейности;
- Място на провеждане на курсовете/информационните дейности;
- Срок за набиране на обучаеми за всеки курс/информационна дейност;
- Адрес за подаване или изпращане по пощата на заявление за включване в обучение.

Заявление за включване в обучение може да получите от областните дирекции "Земеделие", общински служби „Земеделие” и областна разплащателна агенция. След попълване на Заявлението за включване в обучение, го подайте на място на адреса, посочен от обучаващата институция, или го изпратете по пощата. Спазвайте срока за записване, обявен за избория от Вас курс или информационна дейност.

Кандидатурите ще бъдат класирани от обучаващите институции по реда на подаване на заявленията, но на Вашата кандидатура, като бенефициент по мярка „Агроекологични плащания” ще бъде дадено предимство в специфичните информационни дейности.

### **8. Да водите дневник за всички извършвани дейности на територията на стопанството за 5- те години на агроекологичното задължение**

Този дневник не се заверява никъде и не е по образец (Примерен модел можете да намерите в Приложение № 14). Вие трябва да вписвате всички извършвани дейности, например: на 15 юли 2009 закупих едно говедо или извърших косене на затревените площи или използвах продукти за растителна защита или извърших дълбока оран на парцел №... и т.н. При проверка на място, представителите на технически инспекторат на ДФЗ-РА ще заверяват дневника на



стопанството. Ако при проверката на място се установи, че Вие не водите дневник на стопанството, ДФЗ-РА може да откаже отпускането на финансова помощ. В дневника трябва да са описани ползваните от Вас парцели и номерата на договорите, по силата на които ползвате площите, които не са Ваша собственост.

**9. Да сте собственик на площите, за които кандидатствате за подпомагане, или да ги ползвате на правно основание за срок не по-кратък от 5 години.** Договорът за наем или аренда се сключва с нотариална заверка на подписите и се вписва в съответната служба по вписванията. Изключение от това изискване може да направи за постоянно затревените площи и споразуменията за ползване по чл. 37в от Закона за собствеността и ползването на земите, за които се допуска ползване на площите на правно основание, изразено в писмена форма, със срок не по-кратък от една година. В този случай Вие поемате риска за своевременно подновяване на договора, така че ползването на земите да бъде осигурено за пет последователни години.

## **СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ПО ПОД-МЕРКИ И НАПРАВЛЕНИЯ**

### **ПОД-МЯРКА Биологично земеделие**

#### **1. Биологично растениевъдство**



**Трябва да притежавате пет годишни, нотариално заверени и вписани в службата по вписванията договори за земята, включена в сеитбооборот, с която кандидатствате или тя да е Ваша собственост. Изключение се допуска само за извършване на агроекологични дейности върху постоянно затревени площи (ПЗП). Земеделските стопани, могат да кандидатстват по АЕП, ако ползват ПЗП на правно основание, изразено в писмена форма, със срок не по-кратък от една година, като в този случай поемат риска за своевременното подновяване на договора, така че ползването на земите да бъде осигурено за срок от 5 последователни години.**

В Таблицата на използваните парцели към общото заявление, се отбелязва със съответния код основанието за ползване на парцелите. Допустимото основание по мярка „Агроекологични плащания” е собствена, наета или арендована земя. Ако Вие отбележите друга възможност, парцелите няма да бъдат одобрени за подпомагане.

**При подаване на заявлението за подпомагане, Вие трябва да имате сключен договор с контролиращо лице за контрол и сертификация на биологично производство, сключен преди 31 декември на предходната година. През втората, третата, четвъртата и петата година с подаването на „Заявление за плащане” Вие трябва да прилагате договор с контролиращо лице, само ако е удължен или преиздаден. Договорът или анекса към него задължително трябва да съдържа информация за площите и културите, които подлежат на контрол.**

**Важно е да обръщате внимание на срока на договора и да го подновявате своевременно.**

В случаите, в които, договорът на Контролиращото лице е сключен с трето лице (различно от земеделския стопанин) е необходимо да се представят:

- договор между вас и третото лице, заверен от контролиращото лице;
- договор между Контролиращото лице и третото лице.

В случай, че кандидатът при идентификацията на парцелите си в ИСАК, заявите до 0,1 ха повече, за които нямате сключен договор с Контролиращо лице, Вие трябва да предоставите до 30 септември на текущата година анекс към договора, в който да бъдат включени и новите площи.

#### **Изисквания по управление**

Да спазвате изискванията на Регламент на Съвета (ЕО) № 834/2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) 2092/91 (ОВ, L 189 от 20.07.2007 г.) и Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;

**Регламентите за биологично производство можете да намерите на електронната страница на МЗХ: [www.mzh.government.bg](http://www.mzh.government.bg) > биологично земеделие > нормативна база <http://www.mzh.government.bg/Article.aspx?lang=1&rmid=585&id=585&lmid=0>**

#### **Специфични декларации по направлението**

1. Ще предоставя в ДФЗ-РА до 30 септември на текущата година анекс към договора ми с контролиращото лице, ако при идентификацията на парцелите в ИСАК заявя до 0,1 ха повече, за които нямам сключен договор с контролиращо лице, получило разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз
2. Ще спазвам разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и 2 от Закона за опазване на земеделските земи
3. Ще използвам ПРЗ съгласно чл. 14, ал. 1 от Закона за защита на растенията
4. Ще предоставя в ДФЗ-РА документи за използвания посевен и/или посадъчен материал в **срок до 30 септември** на текущата година (при създаване на нови посеви и насаждения през текущата година)
5. Няма да отглеждам посевен и посадъчен материал през текущата година
6. Копието от договора с контролиращото лице, получило разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз е предоставено през предходната година и е валидно за текущата година.

**В общите декларации на заявлението декларирайте, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

#### **Базови изисквания за направление „Биологично растениевъдство“:**

##### **Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 2.1:

На един земеделски парцел се забранява монокултурно отглеждане за повече от две поредни години на лен, слънчоглед, захарно цвекло, грах.

- Национален стандарт 4.2:

Задължително е постоянните пасища да се почистват от нежелана храстовидна растителност /къпина, шипка/ и да се провежда борба с агресивни и устойчиви растителни видове /орлова папрат, чемерика/.

##### **Изисквания по отношение на използване на торове и продукти за растителна защита**

- Посевен и посадъчен материал не се използва без да притежава фитосанитарен паспорт или здравно свидетелство от РСРЗ;
- Всички производители на овощен и лозов посадъчен материал и семепроизводителите, посочени в приложение 5, част А на Наредба № 1 от 27.05.1998 г. за фитосанитарен контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 17.07.1998 г.) трябва да притежават удостоверение за регистрация в официалния регистър за фитосанитарен контрол, съгласно чл. 33, ал. 1 от същата наредба, воден в съответната РСРЗ.

## Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)

### • Закон за опазване на земеделските земи

Чл. 6. (1) Забранява се:

1. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г.) употребата на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието и продоволствието, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;

2. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) изгарянето на стърнищата и други растителни остатъци в земеделските земи;

3. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г.) използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и продоволствието;

4. унищожаването или промяната на изградени противоерозионни и хидромелиоративни съоръжения без изрично съгласие на съответните държавни органи.

(2) Не могат да се използват за напояване води, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми.

### • Закон за защита на растенията

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2006 г., в сила от 28.03.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г.) Продуктите за растителна защита се предлагат на пазара и се употребяват, когато са разрешени със заповед на министъра на земеделието и продоволствието.

- Правила за добра земеделска практика по Нитратната директива (Заповед № РД 09-431/22.08.2005 г. на Министъра на земеделието и горите).

### Необходими документи

- Копие от договор с контролиращо лице, получило разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз

На този Интернет адрес се публикуват данните за контакт на одобрените контролиращи лица, след като получат разрешение от МЗХ <http://www.mzh/Article.aspx?lang=1&rmid=584&id=584&lmid=0>; (виж Приложение 2)

- Копие от разрешение за производство и заготовка на посевен и/или посадъчен материал, издадено от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (само при производство на посевен и посадъчен материал)
- Копие от фитосанитарен или заменен паспорт за видовете, включени в Приложение 5, част А на Наредба № 1 за фитосанитарния контрол (само при създаване през текущата година на нови посеви и насаждения от видовете, включени в Приложение 5, част А на Наредба № 1 от 27.05.1998 г. за фитосанитарен контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 17.07.1998 г.). Видовете от приложение 5, част А на Наредба № 1 за фитосанитарния контрол са посочени в Приложение 8 на Ръководството.
- Копие от удостоверение за регистрация в официалния регистър за фитосанитарен контрол на РСРЗ (само в случай, че отглеждате култури, посочени в приложение 5, част А от Наредба № 1 за фитосанитарен контрол)
- Копие от сертификат или писмено доказателство за съответствие на произведените растителни продукти с правилата на биологичното производство (поне веднъж за 5 - годишното агроекологично задължение), издадено от контролиращото лице по т.1 (краен срок 30.09 на петата година )
- Копия от:
  - договор с трето лице, заверен от контролиращото лице (само в случай, че нямате сключен индивидуален договор с контролиращо лице по т. 1, а извършвате производство като подизпълнител за трето лице, което притежава такъв договор)

*- договор между контролиращото лице и третото лице (само в случай, че нямате сключен индивидуален договор с контролиращо лице по т. 1, а извършвате производство като подизпълнител за трето лице, което притежава такъв договор)*

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

#### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариран. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

#### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите изискванията на регламента за биологичното производство и етикетирването на биологичните продукти или Ви бъде отнет документа за съответствие с правилата за биологично производство, то санкцията за текущата година ще бъде 100 %.

## **2. Биологично пчеларство**

Вие можете да кандидатствате по това направление ако сте представили договор с контролиращо лице, сключен преди 31 декември на предходната година. В случаите, в които, договърът на Контролиращото лице е сключен с трето лице (различно от земеделския стопанин) е необходимо да се представите договор между Вас и третото лице, заверен от контролиращото лице и договор между Контролиращото лице и третото лице.

През втората, третата, четвъртата и петата година с подаването на „Заявление за плащане”, Вие трябва да прилагате договор с контролиращо лице, само ако е удължен или преиздаден. Договорът или анекса към него задължително трябва да съдържа информация броя на пчелните семейства, които подлежат на контрол.

Важно е да обръщате внимание на срока на договора и да го подновявате своевременно.

**ВАЖНО! За това направление, не е необходимо да притежавате или ползвате земеделски парцели. Всички пчелни семейства в стопанството се отглеждат по метода на биологично производство.**

Ако броят на допуснатите за участие пчелни семейства бъде намален, финансовата помощ се отпуска за наличните, но само, ако отглеждате поне 20 пчелни семейства. Загиналите през годината пчелни семейства не се считат за наддекларирани, ако предоставите на РА документ от съответния ветеринарен лекар. Ако създадете нови пчелни семейства през годината, същите следва да бъдат включени в договор/анекс към договора с контролиращото лице или третото лице, към което сте подизпълнител, като договърът/анексът за тях следва да бъде представен в ДФЗ-РА не по-късно от 30 септември на текущата година.

През първите три години от поемането на агроекологичния ангажимент, Вие можете да увеличавате броя на пчелните семейства, като те трябва да бъдат включени с анекс към договора с контролиращото лице.

#### **Изисквания по управление**

1. Да спазвате изискванията на Регламент на Съвета (ЕО) № 834/2007 относно биологичното производство и етикетирването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) 2092/91 (ОВ, L 189 от 20.07.2007 г.) и Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;

Регламентите за биологично производство можете да намерите на електронната страница на МЗХ: [www.mzh.government.bg](http://www.mzh.government.bg) > биологично земеделие > нормативна база <http://www.mzh.government.bg/Article.aspx?lang=1&rmid=585&id=585&lmid=0>

2. В периода на изпълнение на дейността, подпомаганото лице отглежда всички пчелни семейства в стопанството по метода на биологично производство

### Специфични декларации по направлението

- Няма да намалявам броя пчелни семейства, за които съм поел петгодишен ангажимент под минималния брой от 20 пчелни семейства
- Ще спазвам разпоредбите на чл. 15, т. 2 и т. 3 и чл. 16 от Закона за пчеларството
- Най-късно с подаването на „Заявление за плащане” през следващата година ще представя в ДФЗ-РА анекс към договора ми с контролиращото лице, ако увеличи броя на пчелните семейства през текущата година
- Копието от договора с контролиращо лице, получило разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз е предоставено през предходна година и е валидно за текущата година.
- Отглеждам всички пчелни семейства в стопанството си по биологичен начин.

**В общите декларации на заявлението ще декларирате, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

### Базови изисквания за направление „Биологично пчеларство”:

**Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване) - чл. 15, т. 2 и 3 и чл. 16 от Закона за пчеларството;**

Чл. 15. Постоянни и временни пчелини не се устройват на:

2. разстояние, по-малко от 10 км в райони с регистрирани племенни пчелини за производство на елитни пчелни майки и резерватни пчелини;

3. разстояние, по-малко от 5 км в райони с регистрирани репродуктивни пчелини за производство на племенни пчелни майки;

Чл. 16. Временни пчелини се настаняват на места, отстоящи на повече от 300 м от съседни пчелини и на повече от 100 м от републиканската пътна мрежа.

### Необходими документи

- *Копие от договор с контролиращо лице, получило разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз*

На този Интернет адрес се публикуват данните за контакт на одобрените контролиращи лица, след като полудат разрешението от МЗХ <http://www.mzh/Article.aspx?lang=1&rmid=584&id=584&lmid=0>; (виж Приложение 2)

- *Копие от удостоверение за регистрация или пререгистрация по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС*
- *Попълнена таблица за описание на пчелина – Таблицата е приложение към заявлението за подпомагане по АЕП .За участие в мярката АЕП се включват пчелни семейства, които са заявени и описани коректно в „Таблицата за описание на пчелина” от земеделския стопанин съгласно изискванията на действащото законодателство, като техния брой не трябва да бъде по-малък от 20. ( Приложение № 9)*
- *Копие от сертификат или писмено доказателство за съответствие на произведените пчелни продукти с правилата на биологично производство (поне веднъж за 5 - годишното агроекологично задължение), издадено от контролиращото лице по т.1 (краен срок 30.09 на петата година )*
- *Копия от:*

- договор с трето лице, заверен от контролиращото лице (само в случай, че нямате сключен индивидуален договор с контролиращо лице, а извършвате производство като подизпълнител за трето лице, което притежава такъв договор)
- договор между контролиращото лице и третото лице (само в случай, че нямате сключен индивидуален договор с контролиращо лице, а извършвате производство като подизпълнител за трето лице, което притежава такъв договор)

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането.

#### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

#### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите изискванията на регламента за биологичното производство и етикетирването на биологичните продукти или Ви бъде отнет документа за съответствие с правилата за биологично производство, то санкцията за текущата година ще бъде 100 %.

### **ПОД-МЯРКА ПОДДЪРЖАНЕ НА ЗЕМИ С ВИСОКА ПРИРОДНА СТОЙНОСТ (ВПС)**

По тази под-мярка може да се кандидатства само със земи, които попадат изцяло в списъка на земите с висока природна стойност (списък на затревените площи с висока природна стойност, утвърден със Заповед № РД 09-328/2.06.2008 г. на министъра на земеделието и храните). За направления ВПС 1 и ВПС 2 това са постоянно затревени площи, а за ВПС 4 – обработваеми (орни) земи.

#### **1. Възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС 1**

Земеделски стопани, могат да кандидатстват по направлението, ако ползват постоянно затревени площи на правно основание (договор), изразено в писмена форма, със срок не по-кратък от една година, като в този случай поемат риска за своевременното подновяване на договора, така че ползването на земите да бъде осигурено за срок от 5 последователни години.

По това направление задължително се отбелязва, чрез съответният код (съответните агроекологични кодове са посочени в Приложение 1), дали ПЗП ще се стопанисват чрез пашуване или косене. За всяка следваща година от пет годишния ангажимент, се дава възможност да променят начина, по който стопанисват ПЗП (чрез пашуване или косене).

#### **Изисквания по управление**

**За поддържане на недоизпасаните затревени площи с ВПС чрез косене, Ви се задължават да спазвате следните изисквания:**

- Не използвате минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на определените в приложение 1 и 2 на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;
- Не изграждате нови отводнителни системи;
- Не разорават затревените площи;
- Извършват косенето в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони, съгласно Наредба за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват – в периода от 15 юли до 15 август;

- Извършват косенето ръчно или с косачки за бавно косене, като косите от центъра към периферията, а когато това не е възможно – от единия край към другия, като използват ниска скорост;

Когато сте избрали да поддържате затревената площ чрез паша имате възможност да извършвате свободна паша по ливадите след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазвате гъстотата на животните до 1,5 ЖЕ/ха.

**За поддържане на недоизпасаната затревена площ с ВПС чрез паша, Вие спазвате следните изисквания:**

- Не използвате минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на определените в приложение 1 и 2 на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;
- Не изграждате нови отводнителни системи;
- Не разоравате затревените площи;
- Поддържате гъстота на животинските единици в затревените площи от 0.3 до 1.5 ЖЕ/ха.



#### **Специфични декларации по направлението**

- Ще спазвам разпоредбите на чл. 46 от Закона за биологичното разнообразие
- Ще спазвам разпоредбите на чл. 64, т. 3 от Закона за лова и опазването на дивеча (ЗЛОД) (виж конкретните изисквания по-долу).
- Ще поддържам максимална гъстота на животинските единици на хектар до 1,5 ЖЕ/ха, в случай че извършвам свободна паша след последната коситба (само ако сте избрали да поддържате затревената площ чрез косене и възнамерявате да извършвате свободна паша след последната коситба)

**В общите декларации на заявлението ще декларирате, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

#### **Базови изисквания за направление за ВПС1**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 4.1..

Земеделските производители, притежаващи постоянни затревени площи (пасища и ливади) трябва да поддържат минимална гъстота на животните 0,15 ЖЕ/ха или да косят затревената площ поне веднъж годишно.

- Национален стандарт 4.2:

Постоянните пасища трябва да се почистват от нежелана храстовидна растителност (къпина, шипка (*Rosa canina*), и от агресивни и устойчиви растителни видове като орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum album*).

### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

- **Закон за биологичното разнообразие**

Чл. 46. За птиците по чл. 45 се забраняват:

1. улавянето или убиването на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. задържането на екземпляри;
3. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;
4. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени;
5. обезпокояването, особено през периода на размножаване и отглеждане на малките.

- **Закон за лова и опазване на дивеча**

Чл. 64. Забранява се ловуването в:

3. ливади - до окосяването им;

### **Необходими документи**

- *Годишно разрешително за паша или Позволително за странични ползвания (паша или сено), когато ползвате наета земя в защитената територия*

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите изискванията по управление ще Ви бъде наложена санкция за текущата година до 5 %, а при неизпълнение на забраната за разораване на ПЗП – 100%.



## **2. Възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с висока природна стойност - ВПС 2**



Земеделски стопани, могат да кандидатстват по АЕП, ако ползват ПЗП на правно основание, изразено в писмена форма (договор), със срок не по-кратък от една година, като в този случай поемат риска за своевременното подновяване на договора, така че ползването на земите да бъде осигурено за срок от 5 последователни години.

**Задължително се отбелязва, чрез съответният код (Приложение 1), дали ПЗП ще се стопанисват чрез пашуване или косене. За всяка следваща година, от пет годишния ангажимент, се дава възможност да променят начина по които стопанисват ПЗП (чрез пашуване или косене).**

### **Изисквания по управление**

**За поддържане на преизпасани затревени площи с ВПС чрез косене, Вие се задължавате да спазвате следните изисквания:**

- Презасявате площите с тревни смеси от местен произход, които използват семена от окосената растителност от съответния земеделски парцел
- Не използвате минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на определените в приложение 1 и 2 на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;
- Не изграждате нови отводнителни системи;
- Не разоравате затревените площи;
- Извършвате косенето в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони, съгласно Наредба за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват – в периода от 15 юли до 15 август;
- Извършвате косенето ръчно или с косачки за бавно косене, като косите от центъра към периферията, а когато това не е възможно – от единия край към другия, като използвате ниска скорост;

Когато сте избрали да поддържате затревената площ чрез паша имате възможност да извършвате свободна паша по ливадите след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазвате гъстотата на животните до 1,5 ЖЕ/ха.

**За поддържане на недоизпасаната затревена площ с ВПС чрез паша, Вие се задължавате да спазвате следните изисквания:**

- Презасявате площите с тревни смеси от местен произход, които използват семена от окосената растителност от съответния земеделски парцел
- Не използвате минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на определените в приложение 1 и 2 на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;
- Не изграждате нови отводнителни системи;
- Не разоравате затревените площи;
- Поддържате гъстота на животинските единици в затревените площи от 0.3 до 1.5 ЖЕ/ха.

## **Специфични декларации по направлението**

- Ще спазвам разпоредбите на чл. 64, т.3 от Закона за лова и опазването на дивеча
- Ще поддържам максимална гъстота на животинските единици на хектар до 1,5 ЖЕ/ха, в случай че извършвам свободна паша след последната коситба (само ако сте избрали да поддържате затревената площ чрез косене и възнамерявате да извършвате свободна паша след последната коситба)

### **Необходими документи**

- *Годишно разрешително за паша или Позволително за странични ползвания (паша или сено) , когато се ползва наета земя в защитената територия*

**В общите декларации на заявлението декларирайте, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

### **Базови изисквания за направление**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 4.1.1.

Земеделските производители, притежаващи постоянни затревени площи (пасища и ливади) трябва да поддържат минимална гъстота на животните 0,15 ЖЕ/ха или да косят затревената площ поне веднъж годишно.

- Национален стандарт 4.2:

Постоянните пасища трябва да се почистват от нежелана храстовидна растителност (къпина, шипка (*Rosa canina*), и от агресивни и устойчиви растителни видове като орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum album*).

### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

- **Закон за лова и опазване на дивеча**

Чл. 64. Забранява се ловуването в:

3. ливади - до окосяването им

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите изискванията по управление ще Ви бъде наложена санкция за текущата година до 5 %, а при неизпълнение на забраната за разораване на ПЗП – 100%.

### **3. Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места - ВПС 4**

Кандидатите по това направление трябва да притежават пет годишни, нотариално заверени договори за земята, с която кандидатстват или тя да е тяхна собственост.

#### **Изисквания по управление**

**За поддържане на местообитания на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места, Вие се задължавате да спазвате една или няколко от следните дейности:**

1. оставяте малки по размер, неразорани и незасети площи, с размери от 16 до 25 кв.м, в посевите с есенни култури (есенници), като на всеки хектар има по 4 участъка с определените по-горе размери ;

2. запазвате стърнища в полетата, предназначени за засяване с пролетни култури;

3. оставяте за петгодишен период на ротационен принцип от 10 до 20 на сто некултивирани и неразорани площи от общата площ на блока на земеделското стопанство, но не по-малко от 1 ха цялостни, нефрагментирани парчета земя, за период от две години в земеделски земи с интензивно монокултурно отглеждане, с по 1 м изорана свободна от растителност ивица по границите; ивиците по границите се разорават 2 - 3 пъти годишно, но не в периода от март до юли;

4. прибирате реколтата след 31 юли в площи с гнезда на ливадния блатар (*Circus pygargus*), посочени в приложение № 7;

5. не използвате пестициди, родентициди от второ поколение и минерални торове освен за локализирано третиране срещу инвазивни плевели; през март е допустима селективна употреба на хербициди от групата на Флуазифоп-П-бутил за борба срещу инвазивни плевели.

**ВАЖНО!: Възможни са комбинации между отделните дейности в това направление, но само такива за които има разписан код (Приложение 1).**

#### **Специфични декларации по направлението**

1. Ще спазвам разпоредбите на чл. 64, т. 1, 2, 4, 5, 6, 7 и 8 от Закона за лова и опазването на дивеча

2. Ще използвам ПРЗ от втора (ограничена) категория, единствено след преминал курс на обучение съгласно Наредба № 104 от 22.08. 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита (обн., ДВ, бр. 81 от 6.10.2006 г.)

**В общите декларации на заявлението декларирате, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 1.1:

В земеделското стопанство с уникален идентификационен номер и обработваеми площи с размери над минималния според схемата за подпомагане (1 ха за СЕПП; 0,5 ха за други) е задължително в общата сеитбооборотна площ да се включат минимум 40% култури със слята повърхност.

- Национален стандарт 2.1:

Забранено е монокултурното отглеждане на лен, слънчоглед (*Helianthus annuus*), захарно цвекло и грах на един и същи земеделски парцел за повече от две последователни години

- Национален стандарт 2.2:

Задължително е стърнищата от полски култури да се заорават в почвата за създаване на благоприятни условия за трансформиране в органично вещество и се забранява тяхното изгаряне

- Национален стандарт 4.3:

Задължително е да се запазват съществуващите полски граници /синори/ в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел

### **Изисквания по отношение на използване на торове и продукти за растителна защита**

- Земеделските производители използват продукти за растителна защита в зависимост от нивото на своята квалификация (чл. 26 от Наредба 104 за контрола и предлагането на пазара на продукти за растителна защита):

- ПРЗ от втора (ограничена) категория на употреба се прилагат от лица с висше агрономическо образование или със средно земеделско образование - растениевъден профил. В случай че нямат такова образование, производителите трябва да преминат курс на обучение и да получат съответно удостоверение.

- ПРЗ от трета (свободна) категория на употреба могат да се прилагат от лица, навършили 18 години.

### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

- **Закон за лова и опазване на дивеча**

Чл. 64. Забранява се ловуването в:

1. (доп. - ДВ, бр. 79 от 2002 г.) разсадници и ловни развъдници и рибовъдни стопанства;

2. опитни полета и площи за сортово семепроизводство;

4. новозасадени лозя;

5. лозя - от резитба до приключване на гроздобера;

6. зеленчукови и овощни градини и бостани - до обирането им;

7. житни култури - от 1 април до ожънването им;

8. оризищата - от 15 март до прибирането им.

9. (отм. - ДВ, бр. 79 от 2002 г.).

- Правила за добра земеделска практика по Нитратната директива (Заповед РД 09-431/22.08.2005 на Министъра на земеделието и продоволствието)

### **Необходими документи**

- *Копие от удостоверение за преминал курс на обучение за употребата на ПРЗ от втора (ограничена) категория, издадено от НСПЗ (само ако предвиждате използването на такива продукти през текущата година)*

или

- *Копие от диплома за висше агрономическо образование или средно земеделско – растениевъден профил (само ако се използват продукти за растителна защита от втора (ограничена) категория през текущата година)*

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането.

### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## ПОД-МЯРКА ПОДДЪРЖАНЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛАНДШАФТА

### 1. Традиционно отглеждане на овощни култури



Традиционните овощни градини са отличителна характеристика на местния пейзаж, съхраняват редки овощни сортове и осигуряват ценни местообитания за много видове птици, бозайници и насекоми.

Можете да участвате в това направление, ако стопанисвате/поддържате овощна градина на възраст повече от 25 г., която се управлява екстензивно, междуредията са затревени и дърветата са разположени на разстояние не повече от 10 метра едно от друго, с изключение на овощните видове орех и череша, за които разстоянието е не повече от 15 метра едно от друго.

#### **Изискванията по управление, които се задължавате да спазвате:**

1. да опазвате всички живи овощни дървета;
2. да извършвате редовна резитба на дърветата поне веднъж годишно;
3. да се поддържа тревното покритие чрез косене и/или паша;
4. да не изгаряте тревата или дървета в овощната градина;
5. да опазвате дърветата от увреждания, причинени от пасящите животни или техниката за косене;
6. да извършвате растителнозащитни мероприятия само в извънредни случаи на пряка заплаха от унищожаване на дърветата и след консултация със специалист по растителна защита;
7. да не прилагате минерални торове или хербициди в затревените площи (в междуредията) на традиционната овощна градина.

Можете да засадите не повече от десет млади дръвчета на хектар за целия период на подпомагане, т. е. за пет годишния период, като за тази дейност няма да получите подпомагане.

#### **Специфичните декларации по направлението са:**

1. Ще водя дневник за проведените химични обработки и употребените торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества за всяко поле. Този дневник е **по образец, одобрен от министъра на земеделието и храните (Приложение 13)**;
  2. Ще информирам съответната регионална служба за растителна защита преди извършване на растителнозащитни мероприятия с авиационна техника;
  3. Ще използвам ПРЗ от втора (ограничена) категория, единствено след като преминам курс на обучение, съгласно Наредба № 104 от 22.08. 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита (на етикета на всеки препарат е записана категорията);
  4. Няма да предлагам на пазара плодовете от овощната градина.
- Тези декларации са специфични само за това направление.

**В общите декларации на заявлението Вие ще декларирате, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 2.2:

Задължително е стърнищата от полски култури да се заорават в почвата за създаване на благоприятни условия за трансформиране в органично вещество и се забранява тяхното изгаряне (стандартът се отнася за затревените междуредия в частта, свързана със забраната за изгаряне, като първата част от него е неприложим за направлението).

**Свързани с минималните изисквания за торене и използване на продукти за растителна защита**

- Всички производители на овощен и лозов посадъчен материал и семепроизводителите, посочени в приложение 5, част А на Наредба № 1 от 27.05.1998 г. за фитосанитарен контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 17.07.1998 г.) трябва да притежават удостоверение за регистрация в официалния регистър за фитосанитарен контрол съгласно чл. 33, ал. 1 от същата наредба, воден в съответната РСРЗ;
- Земеделските производители са длъжни да водят на отчет употребените количества и видове минерални торове за всяко поле;
- Земеделските производители водят Дневник за проведените химични обработки и употребени торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества за всяко поле по образец, одобрен от министъра на земеделието и храните (Приложение 13);
- Земеделските производители уведомяват Регионалните служби за растителна защита преди извършване на растителнозащитни мероприятия с авиационна техника;
- Земеделските производители използват продукти за растителна защита в зависимост от нивото на своята квалификация (Чл. 26 от Наредба 104 за контрола и предлагането на пазара на продукти за растителна защита):
  - ПРЗ от втора (ограничена) категория на употреба се прилагат от лица с висше агрономическо образование или със средно земеделско образование - растениевъден профил. В случай че нямат такова образование, производителите трябва да преминат курс на обучение и да получат съответно удостоверение;
  - ПРЗ от трета (свободна) категория на употреба могат да се прилагат от лица, навършили 18 години.

### **Необходими документи**

- *Най-важният документ, който трябва да притежавате и приложите към заявлението за подпомагане е: Удостоверение от НССЗ по местонахождение на традиционната овощна градина, че тя отговаря на изискванията на направление "Традиционно отглеждане на овощни градини" от мярка „Агроекологични плащания“. Този документ се прилага при подаване на заявлението за подпомагане, т.е през първата година от включването в мярка 214. Издава се от областната служба за съвети в земеделието (ОССЗ), в зависимост от местонахождението на традиционната овощна градина. В него се отбелязва дали е необходимо засаждането на нови фиданки в овощната градина.*

**При използване на продукти за растителна защита от втора (ограничена) категория, трябва да приложите към заявлението за подпомагане:**

- Копие от свидетелство за преминал курс на обучение за употребата на ПРЗ от втора (ограничена) категория, издадено от НСРЗ. Подобни курсове вече се провеждат и информация за тях може да се получи от Регионалната служба за растителна защита или НСРЗ.

**или**

- Копие от диплома за висше агрономическо образование или средно земеделско – растениевъден профил. (Ако притежавате такава диплома не е необходимо да

**преминават курс и ако считате, че ще използвате продукти от втора (ограничена) категория, то задължително трябва да приложите копие от дипломата си).**

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

#### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариран. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

#### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## **ПОД-МЯРКА ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ И ВОДИТЕ**

### **1. Въвеждане на сеитбообращение за опазване на почвите и водите**

Това направление има двупосочен екологичен ефект – за намаляване на ерозията на почвата и опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Районите, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници са определени като нитратно уязвими зони (НУЗ). В наредба 12 за прилагане на мярка 214 са описани в приложение общините, които попадат в НУЗ, както и в Приложение 3 на настоящото ръководство. Ако обработвате земи в тези общини приоритетно ще бъдете одобрявани при кандидатстване по направлението.

Сеитбообращението е научнообосновано последователно редуване на културите по време и място върху определена обработваема площ. Прилагането на сеитбооборот в обработваемите земеделски земи е от особена важност за поддържане на почвеното плодородие и борбата с различни плевели и неприятели. Сеитбообращенията намаляват значително риска от почвена ерозия и загубата на хранителни вещества в почвата.

#### **Изисквания по управление, които се задължавте да изпълнявате:**

1. Да осигурите вземането на почвени проби в началото и в края на периода на прилагане на дейността за извършване на агрохимичен анализ за установяване на запасеността на почвата с азот, фосфор и калий. Това трябва да стане през първата и петата година от включването в направлението. Анализа през първата година е необходим за да може на негова база да се подготви плана за поне четириполно сеитбообращение и управление на хранителните вещества, а през петата година е необходимо за да се установи дали има ефект от прилаганото сеитбообращение и управлението на хранителните вещества;
2. С помощта на агроном трябва да подготвите и спазвате 5-годишен план за поне четириполно сеитбообращение и управление на хранителните вещества, който се заверява от агронома, изготвил плана. В плана агронома трябва да опише номерата на земеделските парцели със съответната култура за всяка година;
3. Да поддържате растителна покривка през зимата на минимум 50% от цялата земеделска площ в сеитбообращението (зимната покривка може да е например от ръж, тритикале, зимен грах, зимен фий или комбинация от тях);
4. Да не разоравате почвата покрита със зимна покривка преди 1-ви април.

**В общите декларации на заявлението за кандидатстване,** декларирайте, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:

### **Базови изисквания по направление „Въвеждане на сеитбообращение за опазване на почвите и водите”**

#### **Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние (УПЗДЗЕС)**

- Национален стандарт 1.1:

В земеделското стопанство с уникален идентификационен номер и обработваеми площи с размери над минималния според схемата за подпомагане (1 ха за СЕПП; 0,5 ха за други) е задължително в общата сеитбооборотна площ да се включат минимум 40% култури със слята повърхност.

- Национален стандарт 2.1:

Забранено е монокултурното отглеждане на лен, слънчоглед (*Helianthus annuus*), захарно цвекло и грах на един и същи земеделски парцел за повече от две последователни години.

- Национален стандарт 2.2:

Задължително е стърнищата от полски култури да се заорават в почвата за създаване на благоприятни условия за трансформиране в органично вещество и се забранява тяхното изгаряне.

#### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

- Правила за добра земеделска практика по Нитратната директива (Заповед РД 09-431/22.08.2005 на Министъра на земеделието и продоволствието).

#### **Специфичните декларации по направлението, които поемате са:**

1. През текущата година да спазвате сеитбообръщението, заложено в плана, представен през първата година за участие в мярката.

#### **Необходими документи**

- Копие от документ за извършен агрохимичен анализ на почвата за всяко поле, върху, което ще се извърши тази агрокологична дейност (представят се в ДФЗ-РА през първата година при кандидатстване и през петата година най-късно до 30.09). Документът се издава от лабораторията, извършила агрохимичния анализ. Лабораториите, в които можете да извършите химичен анализ са например лабораторията на института по почвознание “Н. Пушкиarov”, Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол към НСРЗ.
- Копие от петгодишен план за поне четириполно сеитбообращение и управление на хранителните вещества на база на резултатите от извършения агрохимичен анализ, заверен от дипломиран агроном (може да е агронома от НССЗ или регионалното подразделение)
- Копие от диплома за висше образование на агронома, заверил плана.

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

#### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.



При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## **2. Контрол на почвената ерозия**

Направление “Контрол на почвената ерозия” се прилага на цялата територия на страната, но преимущество ще се дава на прилагането му в общини, в които земеделските земи са застрашени от ерозия. Списъкът на общините е приложен в наредба 12 за прилагане на мярка 214 (виж Приложение 4).

Целта на направлението е да бъдат подпомогнати земеделските стопани да планират и прилагат подходяща програма от мерки за намаляване на риска от водна или ветрова ерозия. Това направление съдържа няколко противоерозионни дейности, някои от които могат да се комбинират. Вие избирате една или няколко от дейностите.

### **Противоерозионните дейности, една или няколко, от които можете да изберете да прилагате са:**

1. Създаване на тревни буферни ивици, с ширина от 4 до 8 м, разположени перпендикулярно на склона и отстоящи на разстояние 20-80 м една от друга, в зависимост от, типа почва, наклона и други фактори. Тези ивици трябва да покриват между 10 и 30% от обработваемата площ;
2. Въвеждане на почвозащитни предкултури;
3. Изграждане на оттокоотвеждащи бразди – ориентирани перпендикулярно на склона, на разстояние 20 - 40 м една от друга;
4. Поясно редуване на културите - перпендикулярни на склона и с ширина 30-100 м с различни окопни култури, засадени по контурите;
5. Превръщане на обработваеми земи в пасища;
6. Извършване на подобрителни мероприятия в пасищата - разчистване от камъни и частично подсяване и торене на пасищата;
7. Извършване на противоерозионни мероприятия в междуредия на лозя и овощни насаждения.

В направлението могат да се комбинират на един и същи парцел следните дейности: дейност 1 с дейност 2; дейност 1 с дейност 3; дейност 1 с дейност 7; дейности 1, 2 и 3; дейности 1, 2 и 7; дейности 1,3 и 7; дейности 1, 2, 3 и 7; дейности 2и 3; дейности 2 и 4; дейности 2, 3 и 4; дейности 2, 3 и 7, дейности 3 и 4; дейности 3 и 7. Всяка от тези комбинации притежава съответния АП код (Приложение 1) в приложението на наредба 12 за прилагане на мярка 214 “Агроекологични плащания”

**В общите декларации на заявлението за кандидатстване, ЗС ще декларира, че ще спазва и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатства. Тези изисквания са:**

### **Базови изисквания по направление “Контрол на почвената ерозия”**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние (УПЗДЗЕС)**

- Национален стандарт 1.1:

В земеделското стопанство с уникален идентификационен номер и обработваеми площи с размери над минималния според схемата за подпомагане (1 ха за СЕПП; 0,5 ха за други) е задължително в общата сеитбооборотна площ да се включат минимум 40% култури със слята повърхност.

- Национален стандарт 1.3:

Задължително е запазването и подържането на съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство и/или земеделски парцел и сключването на споразумения между земеползвателите на даден физически блок.

- Национален стандарт 2.1:

Забранено е монокултурното отглеждане на лен, слънчоглед (*Helianthus annuus*), захарно цвекло и грах на един и същи земеделски парцел за повече от две последователни години.

- Национален стандарт 2.2:

Задължително е стърнищата от полски култури да се заорават в почвата за създаване на благоприятни условия за трансформиране в органично вещество и се забранява тяхното изгаряне.

- Национален стандарт 4.2:

Постоянните пасища трябва да се почистват от нежелана храстовидна растителност (къпина, шипка (*Rosa canina*)), и от агресивни и устойчиви растителни видове като орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum album*).

### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

- **Закон за опазване на земеделските земи**

Чл. 6. (1) Забранява се:

4. унищожаването или промяната на изградени противоерозионни и хидромелиоративни съоръжения без изрично съгласие на съответните държавни органи.

### **Специфични декларации по направлението, които поемате са:**

*1. Ще спазвате разпоредбите на чл. 6, ал. 1, т.4 от Закона за опазване на земеделските земи*

*2. Площта, която е включена в дейност „Превръщане на обработваеми земи в пасища”, няма да бъде включвана в сеитбообращение поне 5 години от началото на годината, в която съм регистриран за участие с парцели по дейност „Превръщане на обработваеми земи в пасища”*

### **Необходими документи**

- Копие от петгодишен план с избраните противоерозионни дейности, съгласно изискванията за управление, заверен от дипломиран агроном. В пет годишния план агронома трябва да опише на всеки парцел кои противоерозионни дейности ще се извършват, така че да можете да ги спазвате стриктно и за да се извършва лесна проверка от РА.
- 
- Копие от диплома за висше образование на агронома, заверил плана
- 
- Копие от актуализирана скица за промяна на начина на трайно ползване – този документ се представя през третата година от кандидатстването със „Заявлението за плащане” само за дейността „превръщане на обработваеми земи в пасища”. Ако сте избрал тази противоерозионна дейност, то задължително трябва да подадете молба за промяна на начина на трайно ползване в Общинската служба “Земеделие”, след което Комисия да посети земеделската площ, да удостовери с протокол, че наистина е променен начина на трайно ползване и да има основание да поискате на скицата на съответната площ да се отбележи новия начин на трайно ползване. Службата по геодезия, карография и кадастър също може да Ви издаде документ, с който да докажете, че сте извършили промяна на начина на трайно ползване.

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## **ПОД-МЯРКА ТРАДИЦИОННО ЖИВОТНОВЪДСТВО**

### **1. Опазване на застрашени от изчезване редки местни породи**

Целта на направлението е да се поддържат генетичните ресурси чрез увеличаване броя на животните за разплод от местни традиционни породи, които са застрашени от намаляване и изчезване в бъдеще. Местните породи са добре адаптирани към суровите условия на планинското земеделие. В резултат от многовековните традиционни земеделски практики има голямо разнообразие на местни породи животни, които са тясно свързани с географското и културно многообразие на селските райони в България.

Подпомагането по направление “Опазване на застрашени от изчезване редки местни породи” е за глава отглеждано животно от списъка на застрашените от изчезване редки местни породи посочен в Приложение 5:

#### **Изискванията по управление, които се задъжавате да спазвате са:**

1. Да не се кръстосват женските животни, подпомагани чрез плащания по тази подмярка;
2. Да спазвате развъдната програма за съответната подпомагана порода;
3. да се води регистър съгласно чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба 61 от 9.05.2006 г. за условията и реда за идентификация на животните, регистрация на животновъдните обекти и достъпа до базата данни за идентифицираните животни и регистрираните обекти (Приложение 12);
4. Да предстите писмено разрешение от съответната развъдна асоциация или от ИАСРЖ за клане или продажба на всяко животно, подпомагано с плащания по тази под-мярка;
5. Да отглеждате свинете съгласно изискванията на Наредба № 6/ 20.03.2007 (ДВ бр.29/2007);
6. Стриктно да спазвате законовите изисквания за хуманно отношение към животните и препоръките и техническите съвети на регионалните звена и съответните служби по отношение на хуманното отношение към животните, подпомагани с плащания по тази мярка;
7. Да поддържате гъстота на животинските единици до 2 ЖЕ/ха

#### **Специфични декларации по направлението**

1. Ще ползвам постоянно затревени площи за паша на животни, в съответствие с изискванията за поддържане на гъстотата на животинските единици на хектар – до 2 ЖЕ/ха. Това изискване е резултат от факта, че автохтонните породи се отглеждат оборно-пасищни, т. е. Вие трябва да разполагате с пасища.
2. Ще отглеждам животните, за които кандидатствам, за период от 5 години, като при намаляване на броя им вследствие на клане, смърт или кражба, ще представям на ДФЗ-РА съответните документи (до 30 септември на текущата година или с подаване на „Заявлението за плащане” на следващата година)
3. Ще спазвам разпоредбите на чл. 51, ал 1 и 2 и чл. 132, ал 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност

4. Ще вода регистър по образец КЗЖ – 69, утвърден със Заповед № 125 / 05.02.2007г.. на генералния директор на НВМС (Образецът е свързан с контрола на здравеопазването на животните – КЗЖ) (Приложение 12)

**В общите декларации на заявлението за кандидатстване, декларирате, че ще спазвате и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:**

**Базови изисквания по направление “Опазване на застрашени от изчезване редки местни породи”**

**Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 4.1.

Земеделските производители, притежаващи постоянни затревени площи (пасища и ливади) трябва да поддържат минимална гъстота на животните 0,15 ЖЕ/ха или да косят затревената площ поне веднъж годишно

**Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

**Закон за ветеринарномедицинската дейност**

• Чл. 51. (1) Животните подлежат на идентификация, а животновъдните обекти - на регистрация в НВМС.

(2) На едрите преживни и еднокопитните животни след идентификацията се издава ветеринарномедицински паспорт.

- Чл. 132 (1) Собствениците на селскостопански животни:

1. уведомяват ветеринарния лекар, обслужващ животновъдния обект, за настъпилите промени в числеността на животните, както следва:

а) в срок до три дни - за новопостъпилите и напусналите обекта животни;

б) в срок до 7 дни - за новородени свине, едри преживни, дребни преживни и еднокопитни животни;

2. представят в тридневен срок на ветеринарния лекар, който обслужва животновъдния обект, ветеринарномедицинско свидетелство за придобитите животни, а за едрите преживни и еднокопитни животни - и ветеринарномедицински паспорт;

3. предоставят животните си за идентификация, ваксинация и диагностични изследвания;

4. съхраняват дневник, в който ветеринарният лекар, обслужващ обекта, записва проведените лечебно-профилактични мероприятия; дневникът се съхранява за срок 5 години от прекратяването на дейността на обекта, включително и в случаите, когато животното е заклано в този срок;

5. съхраняват регистър, в който ветеринарният лекар вписва:

а) идентификационните номера на животните;

б) умрелите, закланите и продадените животни;

в) новопостъпилите животни;

г) регистрационния номер на животновъдния обект, от който са придобити или в който са продадени животните;

6. удостоверяват с подписа си в дневника по т. 4, че са запознати с карентните срокове на ВМП или на медикаментозните фуражи, с които са третираны животните им;

7. представят при поискване от ветеринарния лекар ветеринарномедицинските паспорти, регистъра на животновъдния обект и дневника по т. 4;

8. уведомяват незабавно ветеринарния лекар, който обслужва животновъдния обект, за промени в здравословното състояние на животните, за извършено неотложно клане и за умрели животни;

9. осигуряват достъп до животновъдния обект и животните на ветеринарния лекар, който ги обслужва;

10. изграждат и поддържат животновъдния обект в съответствие с ветеринарномедицинските изисквания;

11. спазват изискванията за придвижване и транспортиране на животни;

12. спазват изискванията за защита и хуманно отношение към животните;
  13. изпълняват предписанията на ветеринарните лекари, свързани с прилагане на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните;
  14. водят и съхраняват регистър на работниците в обекта.
- Правила за добра земеделска практика по Нитратната директива (Заповед РД 09-431/22.08.2005 на Министъра на земеделието и продоволствието).

### **Необходими документи**

- Копие от зоотехнически сертификат или сертификат за произход за говеда, биволи, овце, кози и свине, а за еднокопитните - идентификационен документ (паспорт) за регистрирано еднокопитно животно, издаден от ИАСРЖ или съответната Развъдна организация
- Копие от разрешително за пасищно отглеждане на източнобалканската свиня, издадено от кмета от съответното населено място (за земите извън горския фонд), а за земите от горския фонд – от държавното горско стопанство
- Копие от позволително за странични ползвания (паша или сено), когато се ползва наета земя в защитената територия
- Документ за загубите на животните \_до 30 септември на текущата година или с подаване на „Заявлението за плащане” на следващата година, ако събитието се е случило преди това).

Ако броя животни от редките породи бъде намален вследствие на клане, смърт или кражба, трябва да представите в ДФЗ-РА копие от документ, който показва причината за загубата на животните до 30.09 на съответната година или с подаването на „Заявлението за плащане” на следващата година, ако събитието се е случило след този период:

- при клане, представяте становище от съответната Развъдна организация или ИАСРЖ, че животното е негодно за развъждане (безплодие, лош майчин инстинкт и др.);
- при смърт от болест, вие трябва да представите документ от участъковия ветеринарен лекар (аутопсионен документ)
- при смърт, вследствие на нападение от хищници, документ се издава от Държавно лесничейство, директора на дирекция национален парк, природен парк, в зависимост от това кой стопанисва територията, на която се е случило нападението
- при кражба – се представя протокол от съответното подразделение на МВР

При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:

### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## **2. Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)**

Компенсацията по това направление е за хектар устойчиво управлявани пасища на територията на два национални парка “Пирин” и “Централен Балкан”, като се има предвид, че за изпасването на един хектар пасище, допринася една животинска единица.

Кандидатът се допуска до участие с всички животни от следните видове: говеда, овце, коне, деклариран и описан от него в „Таблицата на отглежданите животни”, които са идентифицирани съгласно правото на Европейския съюз и изискванията на българското законодателство. Одобрените за участие кандидати получават плащания на база броя на разрешените им животни в издаденото разрешително за паша от дирекциите на Национални паркове „Пирин” и „Централен Балкан” и установения брой животни.

Например: ако са очертани 300 ха пасища, а установеният брой животни е равен на 10 ЖЕ и на паша се извеждат 10 ЖЕ, ще получите плащания в размер на 10ха \*100 евро, т.е. 1000 евро, като останалата площ не се счита за наддекларирана. Ако сте идентифицирали парцели с площ 5 ха и извежда 10 ЖЕ, то следва да получите плащания за 5 ха. Ако установеният брой е по-малък от позволените в разрешителното за паша, ще получите плащане съгласно установения брой ЖЕ.

### **Изискванията по управление, които се задължавате да спазвате са:**

- Да изкарвате на паша най-малко или 50 овце, или 10 говеда, или 10 коня, или комбинация на поне два вида от тях, но не по-малко от 10 ЖЕ. 10 ЖЕ е изискване само ако стадото е комбинация от овце, говеда или коне;
- Да водите запис за загубите на животните и датите на извеждане и прибиране на животните от пасищата;
- Да пасете животните си на определените планински пасища най-малко 3 месеца от годината (напр. в периода май – октомври);
- Да поддържате гъстотата на ЖЕ/ха съгласно плана за управление на съответния парк;
- Да представяте в ДФЗ-РА до 30 октомври на текущата година ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване на животните.

За получаване на допълнителното компенсаторно плащане за хектар устойчиво управлявано пасище, трябва да притежавате не по-малко от две кучета от каракачанската порода за опазване на овцете и говедата от нападения на хищници. Кучетата трябва да са напълно приобщени към стадата и да ги следват неотлъчно.

Броят на кучетата е пропорционален на общия брой овце или говеда, които трябва да бъдат охранявани. Две каракачански кучета могат да охраняват стадо от 100 овце или 30 говеда, като за всеки допълнителни 100 броя овце или 30 броя говеда е необходимо по още едно куче.



**Специфични декларации по направлението**

- Ще спазвам разпоредбите чл. 21 от Закона за защитени територии;
- Ще спазвам изискването за поддържане на гъстота на животинските единици върху затревените площи, съгласно Плана за управление на Националния парк, в който извършвам дейността;
- Ще спазвам разпоредбите на чл. 51, ал 1 и 2 и чл. 132, ал 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност
- ще водя регистър по образец КЗЖ – 69, утвърден със Заповед № 125 / 05.02.2007г. на генералния директор на НВМС (Образецът е свързан с контрола на здравеопазването на животните – КЗЖ)
- Ще представям при проверка на място образец КЗЖ 9 – ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване на животните (Приложение 11)
- Няма да извеждам по-голям брой животни от записаните в разрешителното за паша, издадено от съответната дирекция на национален парк „Пирин” или „Централен Балкан”

В общите декларации на заявлението за кандидатстване, декларираме, че ще спазваме и така наречените базови изисквания за съответното направление, за което кандидатствате. Тези изисквания са:

### **Базови изисквания по направление “Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)”**

#### **Свързани с Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние**

- Национален стандарт 4.1.

Земеделските производители, притежаващи постоянни затревени площи (пасища и ливади) трябва да поддържат минимална гъстота на животните 0,15 ЖЕ/ха или да косят затревената площ поне веднъж годишно

#### **Законоустановени изисквания за управление (Кръстосано спазване)**

##### **Закон за защитените територии**

Чл. 21. В националните паркове се забраняват:

1. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2000 г.) строителство, освен на туристически заслони и хижи, водохващания за питейни нужди, пречиствателни съоръжения, сгради и съоръжения за нуждите на управлението на парка и обслужването на посетителите, подземни комуникации, ремонт на съществуващите сгради, пътища, спортни и други съоръжения;
2. производствени дейности, с изключение на поддържащи и възстановителни дейности в горите, земите и водните площи;
3. извеждане на голи сечи;
4. използване на изкуствени торове и други химически средства;
5. внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;
6. паша на кози, както и пашата в горите извън ливадите и пасищата;
7. събиране на билки, диворастващи плодове и други растения и животни на определени места;
8. събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания;
9. нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии;
10. дивечоразвъдна дейност и ловуването, освен при регулиране на числеността на животинските видове;
11. спортен риболов и риборазвъждане на определени места;
12. замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци;
13. бивакуване и палене на огън извън определените места;
14. намеса в биологичното разнообразие;
15. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели;
16. други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и плана за управление.

## **Закон за ветеринарномедицинската дейност**

• Чл. 51. (1) Животните подлежат на идентификация, а животновъдните обекти - на регистрация в НВМС.

(2) На едрите преживни и еднокопитните животни след идентификацията се издава ветеринарномедицински паспорт.

• Чл. 132 (1) Собствениците на селскостопански животни:

1. уведомяват ветеринарния лекар, обслужващ животновъдния обект, за настъпилите промени в числеността на животните, както следва:

а) в срок до три дни - за новопостъпилите и напусналите обекта животни;

б) в срок до 7 дни - за новородени свине, едри преживни, дребни преживни и еднокопитни животни;

2. представят в тридневен срок на ветеринарния лекар, който обслужва животновъдния обект, ветеринарномедицинско свидетелство за придобитите животни, а за едрите преживни и еднокопитни животни - и ветеринарномедицински паспорт;

3. предоставят животните си за идентификация, ваксинация и диагностични изследвания;

4. съхраняват дневник, в който ветеринарният лекар, обслужващ обекта, записва проведените лечебно-профилактични мероприятия; дневникът се съхранява за срок 5 години от прекратяването на дейността на обекта, включително и в случаите, когато животното е заклано в този срок;

5. съхраняват регистър, в който ветеринарният лекар вписва:

а) идентификационните номера на животните;

б) умрелите, закланите и продадените животни;

в) новопостъпилите животни;

г) регистрационния номер на животновъдния обект, от който са придобити или в който са продадени животните;

6. удостоверяват с подписа си в дневника по т. 4, че са запознати с карентните срокове на ВМП или на медикаментозните фуражи, с които са третирани животните им;

7. представят при поискване от ветеринарния лекар ветеринарномедицинските паспорти, регистъра на животновъдния обект и дневника по т. 4;

8. уведомяват незабавно ветеринарния лекар, който обслужва животновъдния обект, за промени в здравословното състояние на животните, за извършено неотложно клане и за умрели животни;

9. осигуряват достъп до животновъдния обект и животните на ветеринарния лекар, който ги обслужва;

10. изграждат и поддържат животновъдния обект в съответствие с ветеринарномедицинските изисквания;

11. спазват изискванията за придвижване и транспортиране на животни;

12. спазват изискванията за защита и хуманно отношение към животните;

13. изпълняват предписанията на ветеринарните лекари, свързани с прилагане на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните;

14. водят и съхраняват регистър на работниците в обекта.

### **Необходимите документи**

- Копие от годишно разрешително за паша, издадено от съответната дирекция на национален парк „Пирин” или „Централен Балкан”;
- Копия от родословните сертификати за произход на каракачанските кучета, издадени от Международна асоциация на каракачанските кучета;
- Копие от удостоверение от Международна асоциация на каракачанските кучета, че кучетата са работни.





За да се постигнат целите на мярка „Агроекологични плащания” и в частност на направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)” е необходимо разписаните дейности да се прилагат поне 5 години на една и съща площ. Това означава, че земеделските стопани, които са бенефициенти по направление „Традиционни практики за сезонна паша (Пасторализъм)” трябва да получават разрешително за паша за същата площ за 5 години.

Най-важният документ, който земеделският стопанин трябва да приложи към заявлението си за кандидатстване е **Копие от годишно разрешително за паша**, издадено от съответната дирекция на Национален парк (ДНП), респ. „Пирин” или „Централен Балкан”.

***Какви са стъпките за получаване на разрешително за паша от дирекцията на Националния парк?***

1. ДНП стартира издаването на разрешително за паша от 1 март на съответната година, тъй като тогава е старта и на кампанията за прием на заявления за кандидатстване.

2. Разрешителното за паша се съпътства с топографска карта с очертана площ върху нея, съответстваща на позволената в Разрешителното за паша.

3. Представител на ДНП съпровожда земеделския стопани до общинска служба „Земеделие”, където заедно със земеделския стопани и служителя на общинската служба очертават пасището в Системата за идентификация на земеделските парцели.

4. Служителя на ДНП записва върху картата, получена от Общинска служба „Земеделие” следния текст:

*„Удостоверявам, че очертания/те в настоящата карта парцел/и съответства на годишното разрешително за паша с №....., издадено в съответствие с годишния план за паша на парк ".....".”*, и имена и подпис на служителя, и печат на Националния парк.

**При неспазване на базовите изисквания и изискванията по управление, ще Ви бъде наложена санкция или ще се намали плащането:**

#### **Санкции при неспазване на базовите изисквания:**

Ако не спазите едно от базовите изисквания за съответното направление, то ще Ви бъде наложена санкция от 100%, т.е няма да получите агроекологично плащане за съответната дейност и/или направление за парцела, за който е установено нарушението, като парцелът не се счита за наддеклариране. За останалите парцели ще получите агроекологичното плащане, само ако сте спазили изискването за минимален размер на ползваната площ за съответната дейност/направление.

При повторно нарушение, ще бъдете изключен от мярката и ще върнете получените до момента компенсаторни плащания.

#### **Санкции при неспазване на изискванията по управление**

Ако не спазите едно или няколко от изискванията по управление се налага санкция за текущата година от 5 %.

## V. САНКЦИИ

Кандидатите, подали „Заявление за подпомагане”, подлежат на проверки от страна на Разплащателната агенция за допустимостта на парцели, животни и пчелни семейства, които могат да бъдат одобрени в заявлението за участие по мярка „Агроекологични плащания”.

„Заявлението за подпомагане” се одобрява с избираемите за участие парцели, животни и пчелни семейства, които се считат като декларирани от Вас. За одобрените за участие парцели, животни или пчелни семейства поемате ангажимент пет последователни години да изпълнявате съответните агроекологични дейности. Парцели, животни и пчелни семейства, които не са одобрени за участие, не се считат за декларирани в заявлението и се изключват от подпомагане, без да търпят санкции за тях.

Съществуват няколко типа санкции, които се натрупват по ред както следва:

1. санкции за закъснение при подаването и/или отразяване на промени в заявлението,
2. санкции за наддеклариране на одобрените площи, животни и/или пчелни семейства,
3. санкции свързани с поетите от Вас ангажименти по съответната подмярка и
4. санкции, касаещи изпълнението на националните стандарти, предвидени в Условието за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние, Правилата за добра земеделска практика и минималните изисквания по отношение на минералните торове и продукти за растителна защита.

### **1. Санкции при закъсняло подаване на „Заявление за подпомагане” и „Заявление за плащане”**

Когато подавате „Общо заявление за плащания на площ” със заявени парцели и/или животни и/или пчелни семейства за агроекологични дейности в периода от 15 май до 9 юни, т.е. е налице е закъсняло подаване на цяло заявление, агроекологичните Ви плащания се редуцират с 1% намаление за всеки работен ден върху общата изчислена сума по мярката за всички одобрени за участие парцели, животни или пчелни семейства в действителния им размер.

Пример: Срок – 15 май, заявлението е подадено на 31 май, което прави 10 **работни дни** закъснение или 10 % намаление ( $Y = 10$ ). Одобрени за участие са 100 ха земя по ВПС 1 – 97 евро на хектар. Площта от 100 ха умножена по сумата, определена за хектар прави 9700 евро субсидия ( $X = 9700$ ). Санкцията ще бъде  $9700 * 10 / 100 = 970$  евро.

Когато сте подали заявлението в определените срокове, т.е. в периода 1 март – 15 май и решите да направите промяна в заявлението си, то Вие няма да бъдете санкциониран, ако направите промяната до 31 май. Ако промяната на заявлението се извърши след 31 май, ще Ви бъде наложена редукция от 1% за всеки работен ден закъснение.

Пример 1: Подадено е заявление за 200 ха като срокът за това е спазен. На 1 юни, с един работен ден закъснение, заявлението се изменя с добавяне на още 100 ха допълнително и общата одобрена за участие площ става 300 ха. Това означава 1% редукция върху новите 100 ха и при 97 евро на ха е равна на  $100 * 97 * 1 / 100 = 97$  евро. Санкцията ще бъде в размер на 97 евро.

### **2. Санкции при наддеклариране на площта, животните или пчелните семейства, одобрени за участие по мярка „Агроекологични плащания”**

#### **2.1 Наддеклариране на площи (без „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)**

Когато в резултат от административните проверки или на проверка на място от страна на ДФЗ-РА се установи, че разликата между декларираните площи, и установената площ (площ, за която са изпълнени и всички базови изисквания) е:

- До 3 % - не се налагат санкции и ще получите подпомагане за установените площи.
- Повече от 3 %, но не повече от 30 % от действително установената площ, сумата, която следва да бъде изплатена по отношение на въпросната година, следва да бъде намалена с двойния размер на установената разлика.

Пример: Ако одобрената за участие площ е 100 ха с дейност ВПС 1 (97 евро/ха), а след проверки, действителната площ се установи в размер на 94 ха, то ще се получи разлика  $100 - 94 = 6$  ха. Относителното тегло на тази разлика ще бъде:  $6 \text{ ха} * 100 / 94 \text{ ха} = 6,38 \%$ . В този случай ще получите финансова помощ в размер на  $(94 - 2*6) * 97 \text{ евро} = 7954 \text{ евро}$ .

- Повече от 30 % от действително установената площ - за текущата година няма да се отпуска никакво плащане.

Пример: Ако одобрената за участие площ е 100 ха с дейност ВПС 1 (97 евро/ха), а след проверки, действителната площ се установи в размер на 71 ха, то ще се получи разлика  $100 - 71 = 29$  ха. Относителното тегло на тази разлика ще бъде:  $29 \text{ ха} * 100 / 71 \text{ ха} = 40,85\%$ . В този случай няма да получите финансова помощ за текущата година.

- Повече от 50 %, следва отново да бъдете изключен от възможността да получавате помощта, до определен размер, който съответства на разликата между декларираните площи и действително установените площи. Тази сума следва да бъде удържана от плащанията, които имате право да получавате по силата на заявленията, които подавате, за период от три календарни години, след календарната година, в която е било открито несъответствието.

Пример: Ако одобрената за участие площ е 100 ха с дейност ВПС 1 (97 евро/ха), а след проверки, действителната площ се установи в размер на 41 ха, то ще се получи разлика  $100 - 41 = 59$  ха. Относителното тегло на тази разлика ще бъде:  $59 \text{ ха} * 100 / 41 \text{ ха} = 143,90\%$ . В този случай няма да получите финансова помощ за текущата година и през следващите 3 години на подаване на заявление ще Ви бъдат удържани  $59 * 97 = 5723$  евро.

## 2.2. Наддеклариране на животни или пчелни семейства

ДФЗ-РА не извършва плащане за повече животни или пчелни семейства от одобрените за участие на кандидата. Когато бъдат установени по-малко на брой животни или пчелни семейства, получавате финансова помощ само за установените. В никакъв случай, не може да се отпусне помощ за по-голям брой животни или пчелни семейства от тези, записани в заявлението за подпомагане. Плащанията за свине, овце, кози или пчелни семейства се намаляват или отказват по системата за намаления на плащанията за едрия рогат добитък.

За направление „Традиционни практики за сезонна паша - Пасторализъм” ДФЗ-РА отпуска финансова помощ, само ако наддекларирането на животинските единици и/или площи е в границите съответно до 20% и/или до 30 %. В този случай агро-екологичното плащане се изчислява поотделно за ЖЕ и площи и получавате по-малката сума.

Процентът на наддеклариране при животни или пчелни семейства се изчислява като животните или пчелните семейства с нередности, се разделят на всички установени животни или пчелни семейства.

Пример: Ако сте регистриран за участие с 10 броя животни от редки местни породи от рода на ЕРД и след извършване на административни и проверки на място от страна на РА, бъдат установени само 6 броя ЕРД, то процентът ще бъде:  $4/6 * 100 = 66\%$ .

Когато в резултат от административните проверки или по време на проверка на място от страна на РА се установи, че разликата между декларираните животни и установените животни (за които са изпълнени и всички базови изисквания) е:

- До 3 бр. животни - се налагат санкции с установения процент.

Пример: Одобрени за участие са 200 животни от ЕРД с предвидени плащания в размер на 200 евро на ЖЕ. След проверки се установяват 197 бр. животни. Съгласно описаната формула  $3/197 * 100 = 1,52 \%$ . ЗС следва да получите финансова помощ в размер на  $197 * 200 - (197 * 200 * 1,52/100) = 38 801,12$  евро.

- Над 3 бр. животни, но до 10% наддеклариране – се налагат санкции върху цялата сума с процента, изчислен по описаната по-горе формула.

Пример: Одобрени за участие са 200 ЖЕ ЕРД с предвидени плащания в размер на 200 евро на ЖЕ. След проверки се установяват 195 бр. животни. Съгласно описаната формула  $5/195*100 = 2,56\%$ . следва да получите финансова помощ в размер на  $195*200 - (195*200* 2,56/100)=38\ 000,6$  евро.

- Между 10 % и 20 % - се налагат санкции върху цялата сума с двойния размер на процента, изчислен по описаната формула.

Пример: Одобрени за участие са 200 ЖЕ ЕРД с предвидени плащания в размер на 200 евро на ЖЕ. След проверки се установяват 175 бр. животни. Съгласно описаната формула  $25/175*100 = 14,3\%$ . следва да получите финансова помощ в размер на  $175*200 - (175*200* 2*14,3/100) = 24\ 990$  евро.

- Над 20 % до 50% - помощта, на която бихте имали право, бива отказана по това направление за текущата година

Пример: Одобрени за участие са 200 ЖЕ ЕРД с предвидени плащания в размер на 200 евро на ЖЕ. След проверки се установяват 164 бр. животни. Съгласно описаната формула  $36/164*100 = 21,95\%$ . В този случай Ви се отказва помощта за текущата година.

- Над 50 % - ще бъдете изключен отново от получаване на помощ до сума, отговаряща на разликата между броя на одобрените за участие животни и броя на установените животни. Тази сума се удържа от плащания на помощи по схеми за подпомагане за животни, на които имате право в контекста на заявления, които подавате в течение на три календарни години след календарната година на констатацията.

Пример: Одобрени за участие са 200 ЖЕ ЕРД с предвидени плащания в размер на 200 евро на ЖЕ. След проверки се установяват 123 бр. животни. Съгласно описаната формула  $77/123*100 = 62,60\%$ . Налага Ви се санкция за сумата получена от разликата между одобрените за участие 200 и установените 123 броя животни, т.е ще дължите  $77*200 = 15400$  евро.

### **3. Санкции при неспазване на УПЗДЗЕС, правилата за добра земеделска практика и минималните изисквания за торене и използване на продукти за растителна защита**

Тази санкция се налага върху общата сума на финансовата помощ, която ще Ви бъде изплатена през текущата година и не касае заложените базови изисквания по отделните направления и дейности. Тя се налага ако са открити нарушения и неспазване на задължителните УПЗДЗЕС и минималните изисквания за торене и използване на продукти за растителна защита в цялото Ви стопанство. Размерът на санкциите е както следва:

- Когато върху площите на цялото стопанство не са спазени УПЗДЗЕС – използва се методологията за налагане на санкции за СЕПП, като санкцията варира от 1% до 5 %;
- Когато върху площите на цялото стопанство не са спазени Правилата за добра земеделска практика и минималните изисквания по отношение на минералните торове и продукти за растителна защита на територията на цялото стопанство – агроекологичното плащане се намалява с 5%, а в случаите когато земеделското стопанство, или част от него, се намира в нитратно уязвима зона ( НУЗ) – 10% от изчисленото агроекологично плащане.

## VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

### Приложение 1

ТАБЛИЦА ЗА КОДОВЕТЕ НА АГРОЕКОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ И ТЕХНИТЕ КОМБИНАЦИИ

Съкращение на дейността	Комбинация от дейности	Кратко описание на дейността	Код на дейност или комбинация за записване в съответната таблица
1	2	3	4
БЗ 1		За биологично растениевъдство – угар	<i>АП00</i>
БЗ 1		За биологично растениевъдство – постоянно затревени площи (ливади и пасища)	АП01
БЗ 2		За биологично растениевъдство - за полски култури, включително фуражни	АП02
БЗ 3		За биологично растениевъдство - трайни насаждения, лозя и маслодайна роза	АП03
БЗ 4		За биологично растениевъдство - зеленчукови култури, включително култивирани гъби и картофи	АП04
БЗ 5		За биологично растениевъдство - ароматни и медицински растения	АП05
БЗП 1		За биологично растениевъдство в преход - постоянно затревени площи (ливади и пасища)	АП06
БЗП 2		За биологично растениевъдство в преход - за полски култури, включително фуражни	АП07
БЗП 3		За биологично растениевъдство в преход - трайни насаждения, лозя и маслодайна роза	АП08
БЗП 4		За биологично растениевъдство в преход - зеленчукови култури, включително култивирани гъби и картофи	АП09
БЗП 5		За биологично растениевъдство в преход - ароматни и	АП10

		медицински растения	
БП 1		За отглеждане на пчелни семейства - за пчелно семейство, преминало периода на преход	АП11
БП 2		За отглеждане на пчелни семейства - за пчелно семейство в период на преход	АП12
ВПС 1		За възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност (ВПС) чрез косене	АПК13
ВПС 1		За възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с висока природна стойност (ВПС) чрез паша	АПП13
ВПС 2		За възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с висока природна стойност (ВПС) чрез косене	АПК14
ВПС 2		За възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с висока природна стойност (ВПС) <i>чрез паша</i>	АПП14
ВПС 4.1		За оставяне на малки по размер, разорани, но незасети площи, с размери 4 x 4 м, в посевите с есенни култури (есенници), като на всеки хектар да има по 4 квадрата с определените по-горе размери, където се хранят зимуващи гъски	АП15
ВПС 4.2		За запазване на стърнища през зимата в полета на пролетни култури (пролетници)	АП16
ВПС 4.3		За оставяне за петгодишен период на ротационен принцип от 10 до 20 % некултивирани и неразорани площи от общата площ на блока на земеделското стопанство, но не по-малко от 1 ха, за период от две години в земеделски земи с интензивно монокултурно отглеждане, с по 1 м изорана свободна от растителност ивица по границите; ивиците по границите се разорават 2 - 3 пъти годишно, но не в периода от март до юли	АП17
ВПС 4.4		Реколтата на зърнено-житните култури да не се прибира до 31 юли	АП18
ВПС 4.5		За спазване на забрана за ползване на минерални торове (и продукти за растителна защита) или презасяване	АП19
Комб. 1	ВПС 4.1 ВПС 4.4	За изпълнение на комбинация от дейности със съкращение ВПС 4.1 и ВПС 4.4	АП20
Комб. 2	ВПС 4.1 ВПС 4.5	За изпълнение на комбинация от дейности със съкращение ВПС 4.1 и ВПС 4.5	АП21
Комб. 3	ВПС 4.2 ВПС 4.5	За изпълнение на комбинация от дейности със съкращение ВПС 4.2 и ВПС 4.5	АП22
ХЛ 3		За традиционно отглеждане на овощни култури	АП23
ПВ 1		За въвеждане на сеитбообращение за опазване на почвите и водите	АП24

ПВ 2.1		За поясно редуване на културите	АП25
ПВ 2.2		За създаване на буферни ивици	АП26
ПВ 2.3		За изграждане на оттокоотвеждащи бразди	АП27
ПВ 2.4		За извършване на противоерозионни мероприятия в междуредия на лозя и овощни насаждения	АП28
ПВ 2.5		За превръщане на обработваеми земи в пасища	АП29
ПВ 2.6		За извършване на подобрителни мероприятия в пасищата	АП30
ПВ 2.7		За въвеждане на почвозащитни предкултури	АП31
Комб. 1	ПВ 2.1 ПВ 2.2	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1 и ПВ 2.2	АП32
Комб. 2	ПВ 2.1 ПВ 2.3	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1 и ПВ 2.3	АП33
Комб. 3	ПВ 2.1 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1 и ПВ 2.7	АП34
Комб. 4	ПВ 2.1 ПВ 2.2 ПВ 2.3	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1, ПВ 2.2 и ПВ 2.3	АП35
Комб. 5	ПВ 2.1 ПВ 2.2 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1, ПВ 2.2 и ПВ 2.7	АП36
Комб. 6	ПВ 2.1 ПВ 2.3 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1, ПВ 2.3 и ПВ 2.7	АП37
Комб. 7	ПВ 2.1 ПВ 2.2 ПВ 2.3 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.1, ПВ 2.2, ПВ 2.3 и ПВ 2.7	АП38
Комб. 8	ПВ 2.2 ПВ 2.3	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.2 и ПВ 2.3	АП39
Комб. 9	ПВ 2.2 ПВ 2.4	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.2 и ПВ 2.4	АП40
Комб. 10	ПВ 2.2 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.2 и ПВ 2.7	АП41
Комб. 11	ПВ 2.2 ПВ 2.3 ПВ 2.4	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.2, ПВ 2.3 и ПВ 2.4	АП42

Комб. 12	ПВ 2.2 ПВ 2.3 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.2, ПВ 2.3 и ПВ 2.7	АП43
Комб. 13	ПВ 2.3 ПВ 2.4	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.3 и ПВ 2.4	АП44
Комб. 14	ПВ 2.3 ПВ 2.7	За извършване на комбинация от дейности със съкращение ПВ 2.3 и ПВ 2.7	АП45
Ж 1.1		За опазване на застрашени местни породи - говеда, коне и биволи	АП46
Ж 1.2		За опазване на застрашени местни породи - овце и кози	АП47
Ж 1.3		За опазване на застрашени местни породи - свине	АП48
Ж 2.1		Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) - стадо без каракачански кучета	АП49
Ж 2.2		Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) - стадо с каракачански кучета	АП50



## Приложение 2

### **ИНФОРМАЦИОНЕН РЕГИСТЪР НА ЛИЦАТА, ПОЛУЧИЛИ РАЗРЕШЕНИЕ ОТ МИНИСТЪРА НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ ДА СЪЩЕСТВЯВАТ КОНТРОЛ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА БИОЛОГИЧНОТО ПРОИЗВОДСТВО**

(Информационният регистър се публикува на основание чл. 16, ал. 3, т. 4 на Закона за Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, обн., ДВ, бр. 96 от 28.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г.)

#### **“ Балкан Биосерт ” ООД**

**кодов номер: BG-02**

Адрес: гр. Пловдив 4000, ул. “Христо Г. Данов” №13

тел.: 032 / 62 58 88

факс: 032 / 62 58 18

[gm@balkanbiocert.com](mailto:gm@balkanbiocert.com)

[www.balkanbiocert.com](http://www.balkanbiocert.com)

Лице за контакт: Красимир Кунчев - управител

#### **“ QC&I Интернешънъл Сървисиз ” АД**

**кодов номер: BG-03**

Адрес: гр. Пловдив 4000, бул. “Васил Априлов” №23, ет. 3

тел./факс: 032 / 64 92 28

GSM: 0897 90 16 80 ; 0896 61 03 83

[office@qci.bg](mailto:office@qci.bg)

[www.qci.bg](http://www.qci.bg)

Лице за контакт: Анна Карова – изпълнителен директор

#### **“СЕРЕС – Сертификация на екологични стандарти” ООД ( CERES – CERtification of Environmental Standards GmbH )**

**кодов номер: BG-04**

Седалище: Фордерхаслах 1, 91230 Наппург, Германия

тел.: +49 / 915 8928 29 2

факс: +49 / 915 8928 9862

Лице за контакт: Албрехт Бенцинг – управител

Адрес на управление в България:

гр. София, бул. „Иван Гешов” №15

тел./факс: 02 / 953 02 64

GSM: + 0889 775 265

[bioxm\\_bg@yahoo.com](mailto:bioxm_bg@yahoo.com)

[www.ceres-cert.com](http://www.ceres-cert.com)

Лица за контакт:

Димитринка Чанова – представител за България и инспектор

Ивелин Чанов – представител за България и инспектор

#### **„ЛАКОН” ООД (LACON GmbH)**

**кодов номер: BG-05**

Седалище: Брюнлесвег 19, Д-77654 Офенбург, Германия

тел.: +49 / 781 9193 732

факс: +49 / 781 9193 750

Лице за контакт: Хайнц-Йоахим Коп - директор

Адрес на управление в България:

гр. Лясковец 5140, ул. „Пролет” №17

тел./факс: 0619 / 231 87

GSM : 0888 65 63 27

[laconbg@gmail.com](mailto:laconbg@gmail.com)  
[b\\_cert@yahoo.co.uk](mailto:b_cert@yahoo.co.uk)  
[www.b-cert.com](http://www.b-cert.com)

Лице за контакт: Юлиан Маринов – представител за България

**“БИ СИ ЕС ОЕКО - ГАРАНТИ” ООД (BCS Oко-Garantie GmbH)**

**кодов номер: BG-06**

Седалище: Цимбершрасе 21, 90402 Нюрнберг, Германия

тел.: +49 (0) 911 42 43 90

факс: + 49 (0) 911 49 22 39

Лице за контакт: Петер Грош – главен мениджър

Адрес на управление в България:

гр. София 1000, бул. „Александър Стамболийски” №27 Б

тел./факс: 02 / 988 02 76 и 02 / 988 02 59

GSM : 0888 503 478

[bulgaria@bcs-oeko.com](mailto:bulgaria@bcs-oeko.com)

[www.bcs-oeko.com](http://www.bcs-oeko.com)

Лице за контакт: Мариана Милтенова – представител за България

**ДРУЖЕСТВО “КОНТРОЛ ЮНИОН СЕРТИФИКЕЙШЪНС” (Control Union Certifications B.V.)**

**кодов номер: BG-07**

Седалище: Юферстраат 9, 3011XL, Ротердам, Нидерландия

Лице за контакт: Хенк-Ян Сичма

Тел.: + 31 10 2823308

Факс: + 31 10 2823314

Адрес на управление в България:

гр. Варна 9000, ул. „Граф Игнатиев” 40

Тел.: 052 / 66 55 903

Факс: 052 / 60 04 53

[sales@fidelitas.bg](mailto:sales@fidelitas.bg)

[www.controlunion.com](http://www.controlunion.com)

Лице за контакт: Бисер Дивери – представител за България

**А СЕРТ Европейска организация по сертифициране" АД ("A CERT European organization for certification S.A.)**

**кодов номер: BG-08**

Седалище: ул. "Гилос" №2, 54638 Солун, Гърция

Тел.: + 359 (2) 402 87 75

Факс: + 359 (2) 980 50 89

Лице за контакт: Илиас Калфас - генерален директор

Адрес на управление в България:

гр. София 1000, ул. „Света София” №8, ет. 4, кантора 7.

Тел.: + 359 (2) 402 87 75

Факс: + 359 (2) 980 50 89

[info@a-cert.org](mailto:info@a-cert.org)

[www.a-cert.org](http://www.a-cert.org)

Лице за контакт: Илиас Калфас – генерален директор

**“БИОАГРИЧЕРТ” ООД**

**(Bioagricert Ltd.)**

**кодов номер: BG-09**

Седалище: ул. „Деи Макабрача” № 8/3-4-5,

40033 гр. Казалекио ди Рено (Болоня), Италия

Тел.: + 39 / 051 56 21 58

Факс: + 0039 / 051 56 42 94

[info@bioagricert.org](mailto:info@bioagricert.org)

Лице за контакт: Федерико ди Биазе – президент

Адрес на управление в България:

гр. Пловдив 4000; бул. „Марица” № 122

Тел./факс: + 032 575 666

[bioagricertsrl@abv.bg](mailto:bioagricertsrl@abv.bg)

[www.bioagricert.org](http://www.bioagricert.org)

Лице за контакт: Янко Кавърджиев – представител за България

**„ИНСТИТУТ ЗА КОНТРОЛ НА БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ” АД (Институт БиоЕллас)**

**кодов номер: BG-10**

Седалище: ул. Кодриктонос 11 В

104 34 Атина, Гърция

тел:+30 210 8211940

факс:+30 210 8211015

[info@bio-hellas.gr](mailto:info@bio-hellas.gr)

Лице за контакт: Костас Диамантопулос – генерален директор

Адрес на управление в България:

София 1000, ул. „Граф Игнатиев” № 7, вх. Б, ет. 3, ап. 10

Тел./факс: 02 / 980 07 55

[bulgaria@bio-hellas.gr](mailto:bulgaria@bio-hellas.gr)

[www.bio-hellas.gr](http://www.bio-hellas.gr)

Лице за контакт: Мъгърдич Хулиян – представител за България

**„СЖС БЪЛГАРИЯ” ЕООД**

**кодов номер: BG-11**

Седалище и адрес на управление:

София 1504, бул. „Цар Освободител” № 25А

п.к. 143

Тел.: 02 / 910 15

Факс: 02 / 981 81 43

[iliana\\_karpatcheva@sgs.com](mailto:iliana_karpatcheva@sgs.com)

[www.sgs.bg](http://www.sgs.bg)

Лица за контакт: Илиана Кърпачева – координатор

Левчо Борисов – ръководител на Органа за сертификация на продукти

### Приложение 3

#### СПИСЪК НА ОБЛАСТИТЕ И ОБЩИНИТЕ, ЧИИТО ЗЕМИ ПОПАДАТ В НИТРАТНО УЯЗВИМИТЕ ЗОНИ

<b>Дунавски район за басейново управление на водите</b>	
<b>Област</b>	<b>Община</b>
Търговище	Антоново, Опака, Попово
Видин	Белоградчик, Брегово, Видин, Ново село
Монтана	Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Лом, Чипровци, Монтана
Русе	Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово
Враца	Враца, Мездра, Роман, Хайредин
Габрово	Габрово, Дряново, Севлиево
Велико Търново	Горна Оряховица, Златарица, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица, Сухиндол
Разград	Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян
Силистра	Кайнарджа, Ситово
Ловеч	Летница, Ловеч, Троян Угърчин
Плевен	Кнежа
София	София
<b>Черноморски район за басейново управление на водите</b>	
Варна	Аврен, Аксаково, Долен Чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
Шумен	Велики Преслав, Каспичан, Никола Козлево, Смядово
Добрич	Генерал Тошево, Добрич, Добрич-селска, Каварна, Крушари, Шабла
Бургас	Камено, Карнобат, Средец
Търговище	Търговище
Шумен	Шумен
<b>Източно-беломорски район за басейново управление на водите</b>	
Пловдив	Асеновград, Брезово, Карлово, Марица, Перушица, Първомай, Раковски, Родопи, Садово Хисаря
Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа
Стара Загора	Братя Даскалови, Опан, Стара Загора, Чирпан
Хасково	Димитровград, Тополовград, Хасково, Минерални бани, Симеоновград
Кърджали	Кърджали

<i>Сливен</i>	Нова Загора, Твърдица, Сливен
<i>Пазарджик</i>	Пазарджик, Стрелча

## Приложение 4

СПИСЪК НА ОБЛАСТИТЕ И ОБЩИНИТЕ, ЧИИТО ЗЕМИ СА ЗАСТРАШЕНИ ОТ ЕРОЗИЯ

### **ВОДНА ЕРОЗИЯ**

<b>Област</b>	<b>Община</b>
<i>Благоевград</i>	Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмьяни, Хаджидимово.
<i>Бургас</i>	Айтос, Бургас, Средец, Каменто, Карнобат, Малко Търново, Царево, Несебър, Поморие, Руен, Созопол, Сунгурларе, Приморско.
<i>Варна</i>	Аврен, Бяла, Ветрино, Девня, Дългопол, Провадия.
<i>Велико Търново</i>	Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица, Сухиндол.
<i>Видин</i>	Белоградчик, Бойница, Видин, Грамада, Димово, Кула, Ружинци, Чупрене.
<i>Враца</i>	Враца, Мездра, Роман
<i>Габрово</i>	Габрово, Дряново, Севлиево, Трявна
<i>Добрич</i>	Добрич, Балчик, Добрич селска, Крушари, Тервел
<i>Кърджали</i>	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград, Черноочене.
<i>Кюстендил</i>	Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Кюстендил, Невестино, Рила, Сапарева баня, Дупница, Трекляно.
<i>Ловеч</i>	Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевет, Троян, Угърчин, Ябланица.
<i>Монтана</i>	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вършец, Георги Дамяново, Монтана, Чипровци.
<i>Пазарджик</i>	Велинград, Лисичево, Панагюрище, Пещера, Стрелча.
<i>Перник</i>	Брезник, Земен, Ковачевци, Перник, Радомир, Трън
<i>Плевен</i>	Никопол, Червен бряг, Плевен
<i>Пловдив</i>	Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Родопи, Хисаря, Перущица
<i>Разград</i>	Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Разград, Самуил, Цар Калоян.
<i>Русе</i>	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Ценово
<i>Силистра</i>	Главиница, Ситово, Тутракан
<i>Сливен</i>	Котел, Нова Загора, Сливен, Твърдица.
<i>София</i>	Ботевград, Годеч, Горна Малина, Драгоман, Елин Пелин, Ихтиман, Костенец, Костинброд, Правец, Самоков, Сливница, Златица, Пирдоп, Мирково, Челопеч.
<i>Стара Загора</i>	Братя Даскалови, Гълъбово, Казанлък, Мъглиж, Павел баня, Стара Загора
<i>Търговище</i>	Антоново, Омуртаг, Опака, Попово, Търговище
<i>Хасково</i>	Ивайловград, Маджарово, Свиленград, Симеоновград,

	Стамболово, Тополовград, Хасково.
<i>Шумен</i>	Венец, Върбица, Гара Хитрино, Велики Преслав, Смядово, Шумен
<i>Ямбол</i>	Болярово, Елхово, Стралджа
<b><i>ВЕТРОВА ЕРОЗИЯ</i></b>	
<i>Бургас</i>	Айтос, Средец, Камено, Карнобат, Царево, Поморие, Руен, Созопол, Сунгурларе.
<i>Варна</i>	Аврен, Аксаково, Белослав, Ветрино, Вълчи дол, Долни чифлик, Провадия, Суворово.
<i>Велико Търново</i>	Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица.
<i>Враца</i>	Борован, Криводол, Хайредин.
<i>Добрич</i>	Балчик, Генерал Тошево, Добрич селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
<i>Монтана</i>	Вълчедръм, Медковец, Якимово
<i>Плевен</i>	Кнежа, Гулянци.
<i>Разград</i>	Кубрат, Завет, Цар Калоян
<i>Русе</i>	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле.
<i>Силистра</i>	Главиница, Кайнарджа, Дулово, Тутракан
<i>Сливен</i>	Котел, Сливен, Твърдица
<i>Стара Загора</i>	Гълъбово, Гурково, Мъглиж.
<i>Търговище</i>	Омуртаг, Опака, Попово, Търговище
<i>Хасково</i>	Маджарово, Симеоновград, Харманли
<i>Шумен</i>	Венец, Каолиново, Нови пазар
<i>Ямбол</i>	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа.

## **Приложение 5**

### СПИСЪК НА ЗАСТРАШЕНИТЕ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ МЕСТНИ ПОРОДИ

1. Българско сиво говедо. 2. Родопско късорого говедо. 3. Българска мурра. 4. Каракачанска овца. 5. Копривщенска овца. 6. Сакарска овца. 7. Медночервена шуменска овца. 8. Дъбенска овца. 9. Реплянска овца. 10. Тетевенска овца. 11. Западностаропланинска (Брезнишка) овца. 12. Софийска(Елинпелинска) овца. 13. Средностаропланинска овца. 14. Среднородопска овца. 15. Котленска овца. 16. Странджанска овца. 17. Местна карнобатска овца. 18. Местна старозагорска овца. 19. Свищовска овца. 20. Бяла маришка овца. 21. Вакла маришка овца. 22. Дългокосместа коза. 23. Каракачански кон. 24. Източнобългарски кон. 25. Дунавски кон. 26. Плевенски кон. 27. Източнобалканска свиня.



### МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА МИНЕРАЛНИТЕ ТОРОВЕ И ПРОДУКТИТЕ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА (ПРЗ)

1. В крайбрежните заливаеми ивици на реките не се складират ПРЗ и минерални торове.
2. Опаковки, специални облекла и оборудване, свързани с торенето, не се мият в реки, язовири и други повърхностни водни обекти.
3. Не се тори в пояс II на санитарно-охранителната зона [1] на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, в които съдържанието на нитрати е по-високо от 35 милиграма на литър.
4. Минералните торове се съхраняват и превозват при спазване на санитарно-хигиенните изисквания и на изискванията за пожарна и взривна безопасност по начин, който изключва увреждане на здравето на хората, животните и околната среда.
5. Земеделските производители водят на отчет употребените количества ивидове минерални торове за всяко поле.
6. Земеделските производители водят Дневник за проведените химичниобработки и употребени торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества за всяко поле по образец, одобрен от министъра на земеделието и горите (Приложение 13).
7. Земеделските производители уведомяват регионалните служби за растителна защита (РСРЗ) преди извършване на растителнозащитни мероприятия с авиационна техника.
8. Техниката за растителна защита е преминала технически преглед пред регионалната служба на контролно-техническа инспекция (РСКТИ), което се удостоверява със служебна бележка от РСКТИ и талон за технически преглед.
9. Земеделските производители купуват ПРЗ от търговски фирми, притежаваци разрешение за търговия с продукти за растителна защита, като ползват Списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти зарастителна защита, регистрирани торове и подобрители на почвата засъответната година, който се издава от НСРЗ и може да бъде намерен въответните РСРЗ по места, в сайта на НСРЗ в рамките на уеб-страницата на МЗХ.
10. Посевен и посадъчен материал, включен в Приложение №5, част А на Наредба №1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол (ДВ, бр. 82 от 1998 г.) не се използва, без да притежава фитосанитарен растителен паспорт или етикет/и, издаден/и от национална организация по растителна защита (НОРЗ) на страна членка на ЕС.
11. Земеделските производители на посевен и посадъчен материал от видовете, посочени в приложение № 5, част А, на Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол (ДВ, бр. 82 от 1998 г.), притежават удостоверение за регистрация в официалния регистър на РСРЗ съгласно чл. 33,ал.1 .
12. Земеделските производители използват предпазно работно облекло при извършване на растителнозащитни дейности.
13. Последното растителнозащитно мероприятие е извършено така, че еспазен карантинният срок на ПРЗ при прибирането на реколтата, което се отбелязва в Дневник за проведените химични обработки и употребени торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества (Приложение 13).
14. Земеделските производители употребяват ПРЗ в зависимост от нивото на своята квалификация:
  - продуктите за растителна защита от втора (ограничена) категория на употреба се прилагат от лица с висше агрономическо образование или със средно земеделско образование - растениевъден профил; в случай че земеделските производители нямат необходимото образование, те преминават курс на обучение и получават удостоверение за това;
  - продуктите за растителна защита от трета (свободна) категория на употреба могат да се прилагат от лица, навършили 18 г.

**Приложение 7****СПИСЪК НА ОБЩИНИТЕ В БЪЛГАРИЯ, НА ТЕРИТОРИЯТА НА КОИТО, В  
ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ СЪС ЗЪРНЕНИ КУЛТУРИ, ГНЕЗДИ ЛИВАДЕН БЛАТАР  
(CIRCUS PYGARGUS)**

<b>№</b>	<b>Област</b>	<b>Община</b>
1.	Благоевград	Петрич
2.	Бургас	Айтос , Бургас, Камено, Карнобат, Средец, Сунгурларе
3.	Враца	Козлодуй , Мизия, Хайредин
4.	Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич – селска, Каварна, Крушари, Шабла
5.	Кюстендил	Бобошево, Кочериново
6.	Монтана	Вълчедръм
7.	Пазарджик	Пазарджик
8.	Перник	Брезник, Грън
9.	Пловдив	Асеновград, Калояново, Марица, Първомай, Раковски, Садово, Стамболийски, Съединение
10.	Разград	Исперих
11.	Русе	Иваново
12.	Силистра	Кайнарджа, Силистра
13.	Сливен	Котел, Нова Загора, Сливен, Твърдица
14.	София област	Драгоман, Сливница
15.	Стара Загора	Братя Даскалови, Гълъбово, Опан, Раднево, Стара Загора, Чирпан
16.	Хасково	Димитровград, Любимец, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли, Хасково
17.	Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа

## Приложение 8

**Растения и растителни продукти, включени в приложение 5, част А от Наредба № 1 за фитосанитарен контрол, които са потенциални носители на вредители от значение за цялата Общност и които трябва да бъдат придружавани от фитосанитарен (растителен) паспорт**

**Растения, предназначени за засаждане, различни от семена, от:**

*Cydonia* Mill. - Дюля

*Malus* Mill. - Ябълка

*Mespilus* L. - Мушмула

*Prunus* L.:

*Prunus amygdalus* Batsch - Бадем

*Prunus armeniaca* L. - Кайсия

*Prunus avium* L. - Череша

*Prunus cerasifera* Ehrh. - Джанка

*Prunus cerasus* L. - Вишна

*Prunus domestica* L. - Слива

*Prunus insititia* L. - Трънкослива

*Prunus mahaleb* L. - Махалебка

*Prunus persica*. Batsch - Праскова

*Prunus* L. - Круша

**Растения, предназначени за засаждане, различни от семена, от:**

*Beta vulgaris* L. - Фуражно цвекло

*Humulus lupulus* L. - Хмел

**Растения, предназначени за засаждане, от:**

*Solanum tuberosum* L. - Картоф

**Растения, предназначени за засаждане, различни от семена, от:**

*Solanum melongena* L. - Патладжан

*Solanum lycopersicum* - Домат

**Растения, различни от плодове и семена, от:**

*Vitis* L. - Лоза

*Fortunella* – няма наименование на бълг. език

*Poncirus* – няма наименование на бълг. език

*Citrus* - Лимон

**Семена и луковици, предназначени за засаждане, от:**

*Allium ascalonicum* L. - Лук шалот

*Allium cepa* L. - Лук

*Allium schoenoprasum* L. - Див чесън (сибирски лук)

**Растения, предназначени за засаждане, от:**

*Allium porrum* L. - Праз

**Семена от:**

*Medicago sativa* L. - Обикновена люцерна

**Семена от:**

*Helianthus annuus* L. – Слънчоглед

*Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw (*Lycopersicon esculentum* Mill.) - Домат

*Phaseolus* L. - Фасул (градински)

**Растения предназначени за засаждане, различни от семена:**

- Cucumis L. ( Cucumis melo- пъпеш , Cucumis sativus- краставица , Cucumis pepo- тиква )
- Fragaria L.- ягода
- Rubis L. - къпина
- Spinacia L. – спанак

## Описание на пчелина – Приложение 9

№	ЕКАТТЕ	№ на пчелина / съгласно регистрацията му в НВМС/	Брой пчелни семейства в пчелина	Код на агроекологичната дейност
1	2	3	4	5
<b>Общ брой пчелни семейства</b>				
<b>Подпис</b> <b>Печат</b> /за ЕТ или юридически лица/				
<b>Дата</b>				

## Приложение 10

### Кодове на съответните развъдни организации/ ИАСРЖ по породи животни, подпомагани по мярка 214 "Агроекологични плащания"

Вид животно	Порода	Наименование на развъдната организация	Адрес за кореспонденция	Код <sup>6</sup>
ГОВЕДА	Българско сиво говедо / Искърско говедо	Сдружение „Асоциация за Развъждане на Местни-Автохтонни Породи в България”	гр. Карлово 4300, ул. „Екзарх Йосиф”8	РА4
		Развъдна асоциация на българските породи говеда – Родопско късорого, Българско родопско, Искърско”	с. Тополово, обл. Пловдив Ул. „Кокиче”9	РА5
	Родопско късорого говедо	Сдружение „Асоциация за Развъждане на Местни-Автохтонни Породи в България”	гр. Карлово 4300, ул. „Екзарх Йосиф”8	РА4
		Развъдна асоциация на българските породи говеда – Родопско късорого, Българско родопско, Искърско”	с. Тополово, обл. Пловдив Ул. „Кокиче”9	РА5
БИВОЛ	Българска мурра	Асоциация на биволовците в България	гр. Шумен, ул. ”Симеон Велики” 3	РА8
ОВЦЕ	Каракачанска овца	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	РА3
		Сдружение „Асоциация за Развъждане на Местни-Автохтонни Породи в България”	гр. Карлово 4300, ул. „Екзарх Йосиф”8	РА4
		Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	РА6
	Копривщенска овца	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	РА1
		Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	РА3
	Сакарска овца	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	РА1
		Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	РА6
		Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	РА3

<sup>6</sup> Трябва да бъде вписан в „Таблица за отглежданите животни, за кандидатстване по схеми за подпомагане на брой животни.

<i>Медночервена шуменска овца</i>	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
	Сдружение „Асоциация за Развъждане на Местни-Автохтонни Породи в България”	гр. Карлово 4300, ул. „Екзарх Йосиф”8	<b>РА4</b>
	Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	<b>РА6</b>
<i>Дъбенска овца</i>	Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	<b>РА6</b>
	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Реплянска овца</i>	Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	<b>РА6</b>
	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Тетевенска овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
<i>Западностаропланинска (Брезнишка) овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Софийска (Елинпелинска) овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
<i>Средностаропланинска овца</i>	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
	Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	<b>РА6</b>
<i>Среднородопска овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
	Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България	Гр. Силистра, ул. „Симеон Велики”№15, ет.1 ап.4	<b>РА6</b>
<i>Котленска овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Странджанска овца</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Местна карнобатска овца</i>	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
<i>Местна старозагорска овца</i>	Асоциация за развъждане на Старозагорска порода овце в България, гр.Стара Загора, Земеделски институт		<b>РА9</b>

	<i>Свищовска овца</i>	Сдружение „Асоциация за развъждане на цигайски и месни породи овце в Република България”	гр.Троян, ИПЗЖ, ул.” В. Левски”281	<b>РА3</b>
	<i>Бяла маришка овца</i>	Сдружения за отглеждане и развъждане на маришките овце	гр. Пловдив – 4002 бул.”6-ти септември” 4, ет.2, ап.4, п.к.2	<b>РА2</b>
	<i>Вакла маришка овца</i>	Сдружения за отглеждане и развъждане на маришките овце	гр. Пловдив – 4002 бул.”6-ти септември” 4, ет.2, ап.4, п.к.2	<b>РА2</b>
<b>КОЗА</b>	<i>Дългокосместа коза</i>	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
<b>КОНЕ</b>	<i>Каракачански кон</i>	Национална асоциация по коневъдство	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА7</b>
		Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството-ИАСРЖ	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА1</b>
	<i>Източнобългарски кон</i>	Национална асоциация по коневъдство	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА7</b>
	<i>Дунавски кон</i>	Национална асоциация по коневъдство	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА7</b>
	<i>Плевенски кон</i>	Национална асоциация по коневъдство	гр.София, ул. “Бистришко шосе”26	<b>РА7</b>
<b>СВИНЯ</b>	<i>Източнобалканска свиня</i>	Асоциация за развъждане и съхранение на Източнобалканската свиня - гр. Шумен	гр. Шумен, бул. „Славянски”№24, ет.2, стая 26	<b>РА10</b>



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**НАЦИОНАЛНА  
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИН  
СКА  
СЛУЖБА**



1. Придружава товара  
2. Важи вместо  
квитанция  
3. Талон  
4. За счетоводство  
Събрана такса.....  
Цена на бланката .....

**ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКО СВИДЕТЕЛСТВО  
за животни**

1.	ИЗПРАЩАЧ или СОБСТВЕНИК на ЖИВОТНИТЕ, ЕГН, л.карта, №, дата и място на издаването	
2.	ПРИДРУЖИТЕЛ или ТЪРГОВСКИ ПОСРЕДНИК, ЕГН, л.карта, №, дата и място на издаването	
3.	МЯСТО НА ТОВАРЕНЕТО – вет. рег. № на животновъден обект и адрес	г р.с. . . . . .
4.	ЖИВОТНИ – вид, категория и брой на животните, № на ветеринарномедицински паспорт, № на индивидуална ушна марка	
5.	НАЧИН НА ПРИДВИЖВАНЕ (превозване) на животните – вид и № на превозното средство	
6.	КЛИНИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ЖИВОТНИТЕ	
7.	БРОЙ НА ДНИТЕ преди транспорта, през които животните са били под ветеринарно наблюдение. ПРОВЕДЕНИ ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ВАКСИНАЦИИ – срещу какви заразни болести, № и дата на протокола за извършените изследвания/ваксинации	
8.	ЦЕЛ ЗА ПРЕДВИЖВАНЕ НА ЖИВОТНИТЕ – незабавно клане, доотглеждане.	
9.	МЯСТО НА РАЗТОВАРВАНЕТО – обект – рег. № , населено място, община, област	г р.с. . . . . .
10.	ПОЛУЧАТЕЛ – ИМЕ/НАИМЕНОВАНИЕ, ПЪЛЕН АДРЕС	

Долуподписаният ветеринарен лекар удостоверявам, че горепосочените животни са предварително прегледани от мен и намерени за здрави и годни за придвижване до местопредназначението им. Мястото от което произхождат, е свободно от заразни болести по тези животни или по този вид животни. Животните не са третирани с ветеринарномедицински препарати, забранени за употреба. Животните не са третирани с ветеринарномедицински препарати или ако са третирани, карентния срок е изтекъл. Транспортният се в почистено и дезинфекцирано превозно средство.

Свидетелството има валидност \_\_\_\_\_ дни, считано от датата на издаването му.

1^:.....	ИЗДАЛ: ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР: ..... /име, фамилия, подпис, щемпел/
----------	---

Образец КЗЖ - 69 / Утвърден със Заповед № 125 / 05.02.2007г.. на генералния директор на НВМС

собственик на обекта:

Номер на животновъдния обект

име презиме фамилия ЕГН подпис  
 адрес:  
 координати:  
 х:  
 у:

**РЕГИСТЪР НА ЖИВОТНОВЪДЕН ОБЕКТ**

адрес на животновъдния обект:

отговорник на обекта:

име презиме фамилия ЕГН подпис

адрес на отговорника на обекта:

В обекта се отглеждат (в прозорчето се отбелязва капацитета на обекта за съответния тип

01-ЕПЖ

животни):

02-ДПЖ

03-СВ

04-ЕК

05-ПЧ

06-ПТ

07-  
друго

Мах:

Мах:

Мах:

Мах:

Мах:

Мах:

Мах:

Собственици на животни в обекта:

	Име	Презиме	Фамилия	Адрес	ЕГН	Подпис
1						
2						
3						
4						

5						
6						
7						
8						

**Собственици на животни в обекта:**

	Име	Презиме	Фамилия	Адрес	ЕГН	Подпис
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
33						

***Страницата се попълва САМО от ветеринарен лекар!***

подпис	Щемпъл	Печат	Възбрана			
			животно номер	тип възбрана	дата налагане	дата вдигане

*Страницата се попълва от отговорника на обекта (само за ДПЖ)!*

дата	Вид	Брой		Резултат от проведена инвентаризация (номера на ушни марки)	подпис
		Ж	М		
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				

**Страницата се попълва от отговорника на обекта (само за ДПЖ)!**

дата	Вид	Брой		Резултат от проведена инвентаризация (номера на ушни марки)	подпис
		Ж	М		
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				
	Кози				
	Овце				

Марка Номер			Пол				Номер на майка	ЕГН на собствени ка	Дати на пристигане (П) и напускане (Н)	Име и адрес/ЕГН/ номер на обект	Име на превозвач/ ЕГН	Рег. Номер на трансп о	Дата на смърт а	забележ ка
			Ж	М										
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						
								П:						
								Н:						

Марка Номер		Пол			Номер на майка	ЕГН на собствени ка	Дати на пристигане (П) и напускане (Н)	Име и адрес/ЕГН/ номер на обект	Име на превозвач/ ЕГН	Рег. Номер на трансп о	Дата на смърт а	забележ ка
		Ж	М									
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					
							П:					
							Н:					



**Страницата се попълва от отговорника на обекта (само за животни, други от ЕПЖ, ДПЖ и свине)!**

дата	Резултат от проведена инвентаризация	подпис

*Страницата се попълва САМО от ветеринарен лекар!*

дата	Резултат от извършена проверка	щемпъл	печат	подпис



**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ**

**ДНЕВНИК**

**ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ ХИМИЧНИ ОБРАБОТКИ И УПОТРЕБЕНИТЕ ТОРОВЕ, ПОДОБРИТЕЛИ НА ПОЧВАТА И БИОЛОГИЧНО АКТИВНИ ВЕЩЕСТВА**

Община .....

Населено място .....

Земеделски производител .....

/ име      презиме      фамилия /      фирма

Адрес.....      адрес      / адрес на управление /

ЕГН     

ЕИК     

Областна дирекция "Земеделие"      гр. ....

Място на регистриране     

**ЕКАТТЕ** на регистрация

Дневникът е заверен в Регионална служба за растителна защита (РСРЗ)

гр. ....

...../.....

дата

подпис

и

печат

Населено място ..... Землище ..... Склад за растителна продукция.....

Местност ..... Кадастрален № ..... Поле № .....

Култура..... Дата на сеитба (година на засаждане) .....Сорт/хибрид ..... Засята площ (дка) ..... Предшественик .....

### Проведени химични обработки

Пореден №	Дата, Месец, година	Вредител (наименование)	ПРЗ* (търговско наименование)	Доза на дка (концентрация %)	Третирани площи (дка)	Техника за приложение	Карантинен срок на продукта	Най-ранна дата за прибиране или ръчно обработване на културата	Име, презиме, фамилия на специалиста**	Сер. и № на диплома за висше образование	Подпис на специалиста
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

\* продукт за растителна защита

\*\* специалиста - лице с висше агрономическо образование, под контрола на което се провежда третирането

**Забележка:** Третирането с продукти за растителна защита от I-ва категория за употреба се извършва под контрола на лице с висше агрономическо образование със специалност “Растителна защита”.

**Употребени минерални и органични торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества**

№ по ред	Дата, месец, година	Търговско наименование (състав; акт.в-во в %)	Употребено количество в натура (кг/дка)	Наторени площи (дка)	Добив (кг/дка)
1	2	3	4	5	6

**Резултат от проверката на инспектор от РСРЗ, който съдържа:**

<b>№ по ред</b>	<b>Дата, месец, година</b>	<b>Трите имена на проверяващия Констатации и препоръки</b>	<b>Подпис</b>
1	2	3	4

## Приложение 14

### Примерен дневник на стопанството

Населено място: ..... ЕКАТТЕ .....

Общ.: ..... Обл. ....

#### Блок на земеделското стопанство

Идентификатор: .....

Площ: ..... ха

Начин на трайно ползване: .....

Прилежащи пацели: 1. .... 2. ....

Номер на земеделски парцел	Правно основание на ползване (договор №, нотариален акт и т.н.)	Дата	Култура	Дейност/мероприятие	Вид и количество на използвани семена, торове, ПРЗ	Вид и брой на животните на паша	Продукция, вид	Добив, кг.
		06.03.2009	ест. ливада	Почистване на камъни и орлова папрат				
		15.03.09	-----//--- ---	торене	....			
		18.06.2009	-----//--- --	Косене на ръка		Ливадно Сено	Ливадно сено	20 000 кг.
		30.06.2009	-----//--- --	Паша		Овце –майки 57 бр		
		01.07.09	-----//--- --	Паша		Овце –майки 57 бр		

		02.07.09	-----//--- --	Паша		Овце –майки 57 бр		
		03.07.09	-----//--- --	Паша		Овце –майки 57 бр		
		04.07.09	-----//--- --	Паша		Овце –майки 57 бр		



### **Полезни интернет адреси**

<http://www.mzh.government.bg> – Министерство на земеделието и храните

<http://www.dfz.bg> – Държавен фонд „Земеделие“

<http://www.naas.government.bg> – Национална служба за съвети в земеделието

<http://www.nsrz.government.bg> - Национална служба за растителна защита

<http://www.nvms.government.bg> - Национална ветеринарномедицинска служба

<http://www.iasrj.org> - Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството